

(1 8 5 3)

ՄԷՆԵ 1.
ՄԵԼՅՐ 1.

ՃԻԼՏ 5.
ՄԵԼԲ 1.

ԹԷՎԱՆԻ ՀԱԹԻՐ ՍԷՆԻՅԵԼԷ

ՅՈՒՆՎԱՐ 23. Սատրը սապրդ Սարիմ փաշա հառ
րէթէրինէ թրապուզան էյալէթի փալիկէի

Վէ տիվանը հիւմայուն գալէմի խիւլէֆատընտան Նուրի
պէյէ Գարէսի սանձաղը գաբուլ քեահեալըղը, վէ խիւլէ
ֆայը մէղպուրէտէն Շէվրէթ պէյէ Սայտա էյալէթի գաբու
քեահեալըղը վէ Սամի էֆէնաիէ թըրհալա էյալէթի գաբու
քեահեալըղը վէ Օւրպիսանէի ամիրէ գալէմի խիւլէֆատընտան
Նուպիտ պէյէ Պիլա սանձաղը գաբուլ քեահեալըղը

Յունվար 29. Խոճակեանը տիվանը հիւմայիւնտէն Համիտ
էֆէնաիէ Գարահիսար գայմագամըղը

Վէ միրիմիրանտէն Լըիֆ փաշայէ Լըքքեա գայմագամըղը

Վէ մէճլիսի ղըրաէթ սղատընտան վէ ըիւթպէի սայիսէ էս
հապընտան Հասան պէյէ տիւրրէի հիւմայուն էմանէթի.

Փետրվար 4. Եւստուֆ Ղեմիլ Էֆէնտիէ Շքոտրա Էյալէթի գարու քեահեալըդը

Վէ սապըգ Հալէպ տէֆթերտարը Բայթ Էֆէնտիէ Ուրհա Էյալէթի մալ միւտիրլիկի

Վէ Գաղան Էյալէթի մալ միւտիրի Ֆերիտ Էֆէնտիէ մէճլիս բիասէթիլէ Հալէպ տէֆթերտարըդը

Վէ Թրապուզան վալիսի Վսարֆ փաշայէ, Սէհէմէա փաշանն եէրինէ Լրապիսթան օրտուի հիւմայիւնիւ միւշերլիկի

Փետրվար 10. Ըմէաթի տիվանը հիւմայուէն խիւլէֆասընտան Ըմի պէյէ Տրամա գայմադամըդը

Սադամը խարիճիյէ խիւլէֆասընտան Ռիւշտի պէյէ մէճլիսի մուարըֆը ումումիէ պաշ քեաթիպլիկի, վէ Վէճիս Էֆէնտիէ իրինճի քեաթիպլիկի

Փետրվար 15. Տամատը հաղըթի շէհրեարի, Ֆէթհի փաշա հաղըթթէրինէ թիճարէթ միւշերլիկի

Վէ թիճարէթ միւշերի սապըգ Քեամիլ փաշայէ մէճլիսի վալա աղալըդը

Փետրվար 16. Սէճլիսի վալա աղասընտան Կալիւ պէկէ թագվիմ խանէի ամիրէ նէզարէթի

Վէ իմամը Էվլէլը հաղըթի շէհրեարի Սուսթաֆա Իպլէթ Էֆէնտիէ մէճլիսի վալա աղալըդը

Վէ իմամը սանիի Լֆիօնճի զատէ Գատրի Էֆէնտիէ իմամը Էվլէլ մէմուրիէթի

Փետրվար 22. Սիւրիմիրանտէն Լյոտուլա հալէպ Գորս գայմադամըդը

Վէ Ֆուատ Էֆէնտինն եէրինէ Րիֆաթ փաշայէ խարիճիյէ նէզարէթի իհալէ վէ թէվճին գըլընմըշ տըր :

ՀԱՄԱՏԻԱՐԻՆԻ ՏԱԼԻԻԻՅԷ

Թագվիթի վագայիւէն Ռիւլիւրէճ Իլան :

Սայէի շէվթէթվայէի ճէնապը ճիհանպանիտէ, տար իւլիիւ լաֆէթը ալիէ (Սթամպուլ) Էհալիսինն հուսուլը հուզըր վէ Էմիէթթէրի զըմընտա շանան պուրուլան միւսաստէի մէքեալ

րիմատեի հաղթեթը փատիչահի միւճիպինձէ պօղաղ իշինին մէվադիի մալիւմէսինէ իշէմէքաւ օլան Շիրքէթը խայրիյէ վաւ օրլէրինին շիմաիէ գատար ճիւմլէնին մէշհոււ մէ մալիւմի պուլունան մուհասսէնաթը միւթէնէվիէ վէ ֆուվայիտի ումու միէսինտէն մատուտ օլան հատըւթը մալիւմէսինին վազթը թագսիմի մահը նիսանըն իպթիտտը օլաճաղընտան շէհըր մէզ . քիւրիւն պէշինտէն իթիպարէն հիսսէտարան թէրաֆլէրինտէն մէմհուր վէ մագպուզ սէնէտի ախգլիյիէ հէր քէսին հիսսէի միւսայիպէսի իթա օլունաճաղընտան , շիմաիտէն մըգտարը հա սըլաթըն վէյրաւ պէր վէճ'ը միւֆրէտաթ պէյանընա իպթի տար օլունմուշ տուր . վէ շիրքէթը մէզպուրէ զըլլը զէլիլ մա տէլէթ աոիլի հաղթէթը ճիհանտարիտէ , պուլունան սօղըա ան պէսն իլէրիւլէյէճէկինտէն , մէսալիհի տախի պիթթապի թէ քէսիւր իտէճէկինէ , վէ հէր նէ գատար պուլնա պասըր սիւ տէն պագըմագտա խաւ տէ մէշղուլիէթի ճիհէթիլի պիր տայ րէի մախտուսէ թահթընտա պուլունմաարնտա տահա զիաուէ ինղըպաթ օլաճաղընա պինտէն շիրքէթը մէզքիւրէ մէսալիհի թիճարէթ նէզարէթը ճէլիլիսինէ հէվայէ իլէ , խուսուսաթը վագտասընըն միւզաքէրէսի զըմնընտա իճապ իյլէտիքճէ թիճա րէթթանէտէ ագտ օլունմագ իւղըէ մէճլիսի վալա , վէ թէրսա նէի աոիրէ ճանիպլէրինտէն վէ սրսպը ալիտէն տայիմի պիրէր աղա թայինիլի միւսթագիլ պիր մէճլիա թէշքիլ գըլընմաար խուսուսըրընա միւսաաաւէի սէնիյէի ճէնապը միւլիւքեանէ սէզափար պույրուլարագ , միւճիպինձէ իպթիզասը իճըա օլու նաճաղընտան , իլանը քէյֆիէթէ միւպատէրէթ գըլընմըշ տըր :

Շիրքէթը խայրիէնին ճիւմլէտէն սօղըա կէլմիշ օլան թօփանէ նամ վաթօրուն միւլթէղիմլէրէ թէսլիմի կիւնիւ օլան ալաֆրանէ կա հոխտմբերին օն պէշ թարիլիսինէ կէլինճէյէ գատար , շիր քէթը մէզպուրէնին պիլ ճիւմլէ վաթօրլէրի իշին պաշգա պաշ գա թէսլիմլէրի , վէ սէնէվի պէտէլլ իլթիզամ օլան իքի պին էիւղ քէսէ ագճէյէ կէօրէ , զուուուշ հիսապիլի շիրքէթը խայ րիէյէ թէտիէսի լաղըմ կէլէն մէպալիլին փուսուլտար թէրճիւ մէսի տիր :

Վարորդներն միւլթէզմէ թէպիսի
կիւնիս :

Հոկտեմբերին պէշնէ կէլնէտէք վարոր
ւորն իշէտիքէրի կիւն հիտապըլա
հատըսթլարը :

			զւ-չ	փւ
Բաւ էւլ վարորու	1852 փետրուար	5	Էէտի այ օն պիր կիւնէլէք	80572 88
Պէշնէր պէշ	" 1852 մարտ	1	Էէտի այ օն տէօրթ	" 78020 82
Թարապիս	" 1852 ապրիլ	15	պէշ այ օն տօղուղ	" 61614 52
Վարորու	" 1852 յունիս	1	տէօրթ այ տէօրթ	" 45208 52
Պէշիլիսաշ	" 1852 յուլիս	1	խշ այ տէօրթ	" 54270 82
Կէօս սոս	" 1852 ազոսթոս	28	պիր այ Էէտի	" 15489 56
Պէշէք	" 1852 "	28	պիր այ Էէտի	" 15489 56
Թօլէանէ	" 1852 հոկտեմբ	5		
				526663 48

Գոնթրոսթօ միւլթիւնձէ պէշէր սէնէ թէտիյէսի լազըմ կէլնէ իբի պին
Էիւղ քէսէ ագձէ մէպըղէ մահուպէն, կէլնէք նիտանն պէշնտէ
պընտապ մէպըղ

պէշէր հիտաշի խտպէթ խտն	563 զուռուշ	15 փարս	1 ագձէ	400000	726666 48
------------------------	-------------	---------	--------	--------	-----------

Վէչէն Սէճմաատա գլբրի կէչտիյի վէճհ իլէ Վատորիս իմրէ
րոթմարու ճանիպիստէն ֆէվր էլ ատէ մէմուրիէթլէ Վիթա
նէյէ կէօնտէրիլէն Քօնթ Քրէթիլէն Վայնիկէն ճէնապլէրի ,
Վէնէտիլքէօրֆէզլէնք քեպիս Վլէք վէ Վաթորիսա լիմանլէ
լիկնէ , վէ մաճար վէ իթալիան միւլթէճիլէրինէ , վէ գարս
աաղ մաւհարէպէսինէ , վէ Պօսնա էյալէթիլնէ թէճէմիւ խտն
տէվէթը ալիէ ասկէրինէ , վէ սայըր պազը ագձէճէ մաթլու
պաթէ տայիր օլան թէքլիֆլէրինի ճանիպի պապը սլիէ տրղ իւ
իֆատէ իթմիշ, վէ պատէլ միւղաքէրէ իճապ ու իճրալէրինէ
պոգըրլաճաղը պապընտա թէէմին գըլնմըլ օլմաղէ , մարէշալը
մու մայլիլէյն տլաֆրանկա փետրվարն օն տէօրաիւնձիւ սալը
կիւնիւ թէքրար հուղուրու շահանէյէ տուխուլ իլէ խիթամը
մէմուրիէթ խիւպ , Էէվմը մէղքիւրտէ վիւքէլայը սայիրէի
տաիի գիտրիթ , վէ պապը սէրասկէրիտէ ասաքիրի նիզամիլի
չոհանէնին թալիմինի սէյր իւ թամաշա իլլէտիքտէն սօղրա՝ Վը
րօտթիս նամ վարօր իլէ Վիէննայէ ալտէթ իթմիշ տիր :

— Պաւնտան ագտէմ գլբրի սէպգէթ իթտիլի վէճհ իլէ ,
միւլքձէ վէ էհալիճէ մէնֆաաթը քիւլիէյի միւլթիւ օլաճապ
ըմուրու խայրիէտէն պանգա մատտէսի միւղաքէրաթը խիթա
մէ վատը օլմագտա պուլուէտուղուտան , իրատէի սէնիյէսի
տաիի թահաիլ օլուտուղու հալտէ շարթ վէ նիզամաթը վա

րագայր մոխրուտ իլէ պէյան օլունաճագ տրր :

— Պունտան էլէլքի Սէճմաստա զեբրի կէջալսի վէճ՝ իլէ ,
Սրսր վալիսի Մարաս փաշա հազրէթլէրի Սայիտ էյալէթին
տէն Սրսրա կէլիւպ , պունտան տգտէմճէ օգունան վէրկի
ֆերմանընըն , հէմ հատրլաթը միրիէ մազարրաթը վէ հէմ տա
խի թիճարէթէ զիան վէ զարտրը օլմայաճագ սիւրէթտէ իճրա
օլմաւընը էմը խաբէք Նւրսրա թիւճարլէրինի թէէմին վէ
միւսթէրիհ իլէմիշ : Վէ Սրսրտան Իսկէնաէրիէյէ գատար
տէրտէսթը ինչա օլան տէմիւր եօլուհ , տէմիւրլէրի վէ ուսթա
լսրը թէքմիլէն կէլիւպ եէթիշմիշ օլտուգլարրնտան , հէման եէր
լէրինէ վազ օլունաւպ , իշին սիւրաթը խիթամընա տէվլամ օ
լունտուղը Սալթա զալէթատընտա մուհարրէր տիր :

Սրսրտա միւճէտտէտէն ինչա օլունմագտա օլան պիր պապ
Քաբուշին քիլիսէսինէ միւշարալէյհ Մարաս փաշա հազրէթ
լէրի իքի միրիսն թուղա հէտիէ խոիւպ , պու վէճ՝ իլէ տախի
միլէյը Իսէվիէ հագգլէրինտէ թէվէճճիւհիւ գալպլէրինի իւ
պաթ իլէմիշ տիրլէր :

— Պուղտան պէյի պուլունան Բրէնա Վիգա ճէնապլէրի պիր
միւտտէթտէն պէրիւ նա միգաճ պուլունմաթը հատէպիլլէ ,
տիւմէնը իտարէյի մուվագգաթէն հիւքիւմէթին պէյիւք պօ
յար մէճիսինէ իհալէ խոիւպ քէնտիսի շիֆաեապ օլմագ իւղըն
շիֆթլիսինէ չէքիլմիշ տիր :

Պիր միւտտէթտէն պէրիւ Բուսիա տէվլէթինին Միթանէ
տէ պէյիւք էլլիսի պուլունմաթընտան , մուսիսարէն ֆէվք
էլ տառէ պէյիւք էլլի թային գրլընան պահրիէ նազըրը վէ Նիւ
գուրա իմբէրաթգոււն պաշ եալէրի ամիրալ Բրէնա Սէնչիգօֆ
ճէնապլէրի , կէչէն փետրվար այըն օն ալթընճը բազար իրթէսի
կիւնիւ Վրօճնօլէ նամ Բուսիա պէյիլք վաբօրու իլէ Միթանէյէ
վաթ օլուպ , էրթէսի սալը կիւնիւ պապը ալիէ աղիմէթլէ եա
լընըլ ճանիպը հազրէթը վէքեալէթ բէնահի իլէ պիր սաաթ
տան զիատէ միւտտէթ միւքեալէմէ իլէմիշ , վէ փետրվարըն
էիրմի իւչիւնճիւ բազար էրթէսի կիւնիւ խարիճիէ նազըրը
Րիֆաթ փաշայա , վէ էրթէսի կիւնիւ զաթը հազրէթը շահա
նէյէ վէ Իսիւսրէվ փաշա հազրէթլէրինէ բէսմի վիզիթալէրինի
իճրա իլէմիշ տիր :

Բրէնալ մումայիլէյհ իլէ պէրապէր , ամիրալ վէքիլի Բօրնիւ

ըֆ , ճէնէրալ 'Արգորոջնարի , Խարիճիէ նազըրը մէջուր քօն-
թէ 'Ահարոսաուն օղու պարոն 'Ահարոս , միբալայ 'Բրօվ , միւ-
լաղիմ 'Պուլթաղով , վէ սալիր մէմուրար , վէ 'Արիթանէտէ Տա-
նիմարգա ելլիսի պուլունան պարոն Իպսին օղու միւսիւ Իպս-
տաիսի կէլիիչ տիրլէր :

Պունճա միւթէ պէր ղէվաթ րիֆապ էթլյլէ պիր Քրէնսին էլ-
չի կէօնտէրիլմէսի Էազընտա կէօրիւլմէմիչ օլտուղունտան , նա-
սա միւճիպի էնտիչէ օլմուշ իսէտէ , տէվլէթը ալիէ իլէ Բու-
սիա տէվլէթի պէյիինտէ շէաիտ պիր միւնաղաա պուլունմաար-
ղընտան , վէ քրէնար մումայիլէ)՝ տաիսի ագալի իւչ տէօրթ սյ
Լ'որիթանէտէ իգամէթ իտէճէյինտէն , հէր պիր շէյ պիլ իսթիւ-
շարէ միւքեալէմէ վէ միւզաքէրէ թարիգլյլէ իիթամ բէզլէր
օլաճաղը մէմուլու ամմէ տիր :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԻ ԷՆՆԵՊԻՅԷ

ԻՆԿԻԼԻԶ : Ինկիլիզ տէվլէթի բարլամէնթօ մէճլիսի պիր
էյամ թաթիլ իլլէաիքտէն սօղրա , փետրվարըն ալթընճը կիւնիւ
ալըրպ նիզամաթը միւլլէլիյէյէ միւլթալիգ ումուր վէ մէսալիհին
միւզաքէրէսլյլէ մէշղուլ պուլունմուշտուր :

— Ինկիլիզ տէվլէթի տայիմա պահրիէ վէ պէրիէ գօւվլէթինի
արթըրմագտա օլուպ , Պրանսա թէրաֆնտա օլան գըլըլարըն
մինասիպ մահալլէրիսէ միւճէտտէտէն գալլէր վէ թապիալար
Էաբըրմագտաար :

— Տիւնէանըն չըմալ (հիւսիսային) թէրաֆընտա օլան տէ-
նիզ Էազ վէ գըշ տօնմուշ իսէտէ Էիւզ Էլլի սէնէտէն պէրիւ
պաղը ճէսիւր կէմիճիլէր արալըգ արալըգ պիր թագըրիպ պու-
տօնմուշ տէնիզին էօթէ թէրաֆընտա կէչմէք իւմիւտիլլէ օ թէ-
րաֆլարա կէմիլէր իլլէ կիթմէյէ ճէսարէթ իտիւպ . պաղըր Էա-
րը Էօլտան կէրի տէօնմիւշ վէ պաղըր տաիսի տէօնէմէյիւպ աիւ-
րէթ Էօլունու թուլմուշ օլտուգլարը Էրպապը վուգուֆա մա-
լիւմ տիր : Լլթը սէնէ ագտէմ մէջուր Պրանգլին գաբտան
տաիսի իւչ գըլթա կէմի իլլէ օլ թէրաֆլարա աղիմէթ իտիւպ ,
իւչ սէնէտէն ալտէթ իտէճէյինի վատ իթմիշ իսէտէ , կէօրիւ-
նիւր քի օ իգլիմին տէհչէթիւ պուղ տաղլարը , վէ պաթալ

պէյազ այլըտըրը քէն սիսինի էպէտի միսաֆիր ուլըգօտուգլարըն տան սէօլլունտէ տուրամամըշ, հէր նէ իսէ իգինի պարի գայոյ իթմէմէք իւզըր ինկիլթէրատան հէր սէնէ պիր գաշ կէմի կէօն տէրիլտի միսիլլիւ պու սէնէ տախի գարատան Վան մայիէթի իլէ օ թէրաֆլարա կէօնտէրիլէճէք օլտուզու զաղէթալէրտէ եազըլը տըր :

— Սուգատտէմէրտէ զըբրի կէչէն աֆրիգատա գաֆր ճէն կի, վէ Հինտիստանտէ Վիրման ճէնկի Վնկիլլիլլէրին ֆիթուհա թըլլա խիթամ պուլմուշտուր :

ՓՐԱՆՍԸՁ : Ըրաֆրանկա յունվարըն 31 ինճի կիւնիւ Նաբուլէօն իմէրաթորուն տիւյիւնիւ քէմալը հաշմէթ վէ տաւրաթլէ իճրա օլմուշտուր պունուն հիքեպէսի զկրտէ 142 սա հիֆէտէ եազըլմըշտըր :

— Փէտըվարըն 19 ունճու կիւնիւ, տէվլէթ վէ միլլէթ մէճլիսլէրի թիւլլէրի սէրայընտա քիւշտ օլունուպ, իմէրաթոր պիզզաթ թէշրիֆ իտէրէք ատէթ օլտուզու վէճճ իլէ նութգուրէսմիսինի սէօլլէմիշ վէ աղիմէթ վէ ավտէթինտէ ուսուլի իւզըր թօփլար աթըրմըշ տըր :

— Սուի նաբուլէօնուն իմէրաթոր օլմասը, էվլէնմէսի, վէ գարնափալ էսնասը պիր պիրի արտը սըրա եթթիշմիշ օլտուզուն տան, կէրէք փարիստէ վէ կէրէք Վրանսանըն հէր թէրաֆրնտա իճրա օլունան ճէսիմ պալօղար վէ զկնէթլէրտէն մատա, մուախիսարէն 4312 նէֆէր զօրպալէրին գապահաթլէրի աֆվ օլուպ, մէմէքէթլէրինէ կէլմէյէ բուխսաթ վէրիլմիշ օլտուզունտան, ահալինին սուրուրու ճիւմպիւշիւ պիր գաթ տահա էֆլուն վէ միւթէզայիտ պուլթուլմուշտուր :

— Իմէրաթոր վէ իմէրաթրիչէ պէհէր եէվմ եալնըզ օլաւազ աչըզ առապա իլէ, քիլիսէ թէաթրօ, վէ սայիր թամաշաշա շաշայան օլան մահալլէրի զիարէթ իթմէքտէ վէ ահալիյէ իհսան վէ աթիէ վէրէրէք խօշնուտ իթմէքտէ օլտուգլարըր :

ԱՒ ՍԹՐԻԱ : 1848 վէ 49 սէնէլէրինտէ Իթալիա վէ Սաճարտա վազի օլան իսթիլալլէրէ, նէմէն տէվլէթի ասկէր դու վէթիլլէ զալէպէ իթմիշ իսէ տէ, ահալինին էֆբարը եաթըշմամըշ օլտուզունտան, ֆրսաթ պուլտուգլարը կիպի եէնի պաշտան ասիլիյէ գալգըշաճազլարը մալիւմ իտի :

Միայնակ փեղկերն ալթարնտա, քարնալալ էսնաւ
 օլուս զուստան Սիւան շէհրինաէ հէր քէս զէվք իւ սէֆայէ
 տալլալ պիր Ֆէսաւս զուհուրու մէմուլ տէյիլ իքէն, ախշամտան
 շիշ վէ գամալը, վէ ապուզու շէհրէլի պիր թագըմ խաշարիլէր
 սօգապարա տիւ շիւս, թէք թիւք կէզէն նէմէէ ասկէրլէրինի
 վուրուս էօլտիւրմէյէ պաշամուշար, վէ պիր թագըմը գարաօլ
 խոսնէլէրի պատըպ զապթ իթմէքտէ, վէ պիր գօլու տախի գա.
 լէյէ կիրիւս ասկէրի թահրիք իթմէքտէ, մարէշալ Բատէչրի
 աթիպ տալրանըպ գօլ գօլ Նիզամ ասկէրի սէվքիլէ ճիւմէսի.
 Նին էթրաֆընը սարըպ սիլահլարընը պըրապարըրապ ախլ ու
 կիրիֆթ խլէյիւս, օլ վէճճ իլէ աթէշը Ֆէսաւսը ալէվէնմէտէն
 պաստըրմըշ իսէ տէ գարնալալ մէսէրրէթի զայ օլուս գարա
 եաս կիւնիւնէ թէպաիլ օլարապ, սօգապար, գահվէլէր,
 վէ թէաթրօ վէ սէյր եէրլէրի շէօլէ տէօնմիւշ: Վէ շէտիւս
 թէնսիհնամէլէր չըգարապ, պուստան պէօլէ ճիւզէի պիր հա.
 րէքէթ սէզիլտիլնաէ ճէքիմէ, մահպուս, վէ գաթլ զուհուր
 իտէճէյի խասկէր վէրիմիշ տիր:

Նէմէէ զաղէթալարընա նաղարէն պու վուգուսթաթ օն նէ.
 ֆէր ասկէր էօլիւս, էլլի ալթմըշ նէֆէր տախի եարալանմըշ,
 վէ զօրպալարտան տախի սէշ օն քիշի ասըլլալ, վէ սէշ օն քիշի
 թիւֆէնկէ թուլթուլուս, տէօրթ եիւզ գատարը տախի տա.
 փալարը կէօրիւլմէք իւզընէ մահպուսա վալ օլունմուշ տուր:
 Սիւանա ճիւլար օլան Քիմիի շէհրինաէ, վէ սայրը գասապա.
 լէրտէ տախի ուֆապ թէֆէք զօրպալըգ ալամէթլէրի կէօրիւն.
 միւշ իսէ տէ, ասկէր գուվէթի չապուգ եէթիշէրէք պասթը.
 րըմըշ տըր:

Պու զօրպալըգ արասընտա, Սաճճիի նամ մէշհուր իթա.
 լիան, վէ Գօշուլթ նամ մաճար գաչիլնլարընտան վէ Ֆէսաւս
 պաշարընտան իքի իլաննամէ տախի կիզիտէն տաղըտըմըշ օլ.
 տուզունտան, պուսըրըն իշի տիր աէյուլ մէմուլ օլունմուշ խէ.
 տէ, Գօշուլթ պաշա պիր իլան չըգարուս, պու իշէ միւտա.
 խէլէսի օլմատըղընը վէ իամի վէ իմղասըլա օրթատա կէզէն ի.
 լանըն եալան վէ եաքմա օլտուզունու պէյան իթմիշ տիր:

— Նէմէէ իմքէրաթուրու Ֆրանսուա խօզէֆ ճէնապլէրի,
 կէչէն ալաֆրանկա փետրվարըն օն սօգուզունճու կիւնիւ ա.
 տէթի իւզընէ եալընըգ ()Տօնէլ նամ եալէրի իլէ հիսարլարըն
 մէյտանընտա կէզէքքէն, խէնաէգտէ օլան ասկէր թալիմիի

սէյր իմմէր իւզրէ գօրանու տիվարա տայատրագ, աշաշա պոգ-
մագտա իքէն, պիրիսի տրգատրնտան կէլիպ իրի պիր պրչադէ
էքսէ քէ օրիւնտէն զուրմուշ, իմբէրաթոր տէօնիւ պ գրլըծրեր
չէքմէտէ, ետվերի Օ՝Տօնէլ տախի գտթիրին իւզրինէ չէ օրիւ
չիւպ պրչադընր էլինտէն ալմագ իւզրէ իքէն պոկէր եէթիշիպ,
զալի մի թու թմուշար : Մէրու մ, մաճարը վէ եիրմի եաշրնտա
պիր թէրդի Կալֆաու իմիշ : Իմբէրաթորուն էթրաֆրնա պիրի-
քէնլէր հալը քէթիթիթի վէ խուտուսլլէ սէլ կիպի գան տգալը
զընր կէօրմիւքտէ պայլպմա տէրէճէսինէ կէլմիշէր իտէ տէ,
քէնտիսի պիր շէյ եօք տուր տէյի ճէտարէթ վէրիպ, եիւրիւյի
րէր բրէնա Մլլլլլթրթին տէրպընա, վէ ճնտան տախի առտալա իլէ
քէնտի սէրպընա վասլ օմուշ, վէ հէքիմլէր եէթիշէրէր եարայը
հաֆիֆ պուլաու գլարընտան, շիւքրանիթ իշիւն քիլիսէլէրտէ
տուալէր օգուճմուշ : Վէ փետրվարն օն սէքիլինճի վէ օն տօ
գուզունճու կիւնէրի, հէքիմ պաշթ թէրաֆրնտան չպան ճուր
նալար, եարանըն իտաֆիֆ օրուլունու, վէ ֆէնալաշմասրնա
մէմուլ պուլունմատրլընր պէյան իթմիշէր իտէ տէ, սօղրատան
պիրաղ պօղուլմուշ օլտուզու վէրտէ եաղջան թէլէղրաֆ խա
պէրլէրինտէն աղիաշըմըշ արը :

Վ իէննա 22 փետրվար, սառթ աիշամըն 11 ի : Պու անէտէր
իմբէրաթորուն իտաթալըլը էյի խոթի : պու էանտտէ եարանըն
վիճիւտէ օլան թէյիթրինտէն պէնիլէ գան թօֆրանմագ ալա
մէթինին վաթթը կէլմիշ օլմաղլէ, պու ալամէթ իմբէրաթորուն
չարիլընրտան, վէ պաշրնտա օլան աղրլըգտան թէպէյիւն
թէալ :

Կէճէ կէլտիքտէն սօղրա, 23 փետրվար էօյլէ վագթը իմբէ-
րաթոր կեան ույույու պ կեան օյանմագտա օլտու : Չարվրնար
լիլ պաշրնտաքի աղրլըգ պու ստալան պիրաղ թէնպիլ պուլ-
մուշ ուտու :

— Սաճար վէ շրթաթ էյաթթիթրին եկէրէյալան մասու
հաթլէրի իշիւն Մաթրիա տէփէթի իլէ Բօմա հիւքիւմէթի
պէյիլիտէ պիր իթթիթիտէն թանղիմ օլունաճաղընտան,
գարտինալ Շփարցէնպէրկ վէ Սաճար նախադաշը իլէ, Գալօշ-
գա վէ Միրամ արքէպիսկոպալարը, վէ սոյըր հըպաթ եպիսկո-
պալարը տախի Վ իէննայէ տալթիթ օլունմուշտուրար :

— Պու էանտտէ նէմէ տէփէթինին օմանը հուտուտինէ
քիւլլէթիւ ասիէր կէօնաթմէսինին, վէ տէվէթը ալիէտէն

օլան մաթըւ պէրինին տէպէպէրինի ֆրանսըզ վէ ինկիլդ տէվէ
լէթէրի պիլ իթթիֆապ սիւալ իտիւպ, սըրնան ճէվապարտան
խօշնուա վէ էմին օլտուգլարը, վէ տէվէթը աղէյէ խայրը
օլտուգու թէպէյէիւն իթմիշ տիր տէյիւ ճրանսա զազէթալէ
րինտէ մուհարրէր տիր :

ԲՐՈՒՍԻԱ : Լաթրիա տէվէթի իլէ Բրուսիա տէվէթի
պէյնինտէ պիր գաչ սէնէլէրտէն պէրիւ միւզաքէրէտէ պուլու
նան կիւմրիւք վէ թիճարէթ նիգամաթը, պու տէֆա իքի թէ
րաֆըն րէյ վէ րիզասի իլէ հիւսնիւ իթթամ պուլուպ, օն իքի
սէնէլէք պիր ահանամէ իմշա գըրընմը տըր :

ՊԵԼՃԻԳԱ : Պէլճիգա տէվէթի, Պիլէմէնիտէն պըրմըշ,
վէ եագըն վագըթտա եանի պունտան եիրմի իքի սէնէ ագտէմ
պաշը պաշընա պիր տէվէթ օլմուշ օլմաղէ, պու անէ կէլին
ճէյէտէք Բուսիա տէվէթի թէրաֆընտան գապուլ օլունմամը
ըսը, պու էսնատէ գապուլ օլունուպ իքի տէվէթին պիր պի
րինէ էլէի կէօնտէրմէքտէ օլտուգու իշիտիլմիշ տիր :

ԲՕՄԱ : Բօմա տէվէթի եանի քիլիտէ հիւքիւմէթի Նաբօ
լի տէվէթինէ հէմ ճիվար օլուպ, հաթտա Բրինլիբաթօ տի
Բօնթէ Պօրփօ տէնիլէն Բօմա էյալէթի պիր տիլ կիպի Նաբօլի
թօփրաղընա կիրմիշ օլտուգունտան, Նաբօլի տէվէթի օրալա
րընը սաթըն սղմապ իւզրէ քիւլ իէթիւ ագճէ թէքլիֆ իթմիշ
խսէ տէ, մուախիսարէն վագի օլան գարտինալ մէճլիսինտէ,
պէշլէ ագճէ իլէ եէր սաթմապ առէթ օլմամապ իշին գապուլ
օլունմամը տըր, ֆադաթ Նաբօլի տէվէթի թօքրաղընտա քեա
լին պաշգա պիր էյալէթ իլէ տէյիշ (թրամբա) իթմէք իհթի
մալի պուլունտուգու Լըրոբա զազէթալէրինտէ մուհարրէր տիր :

ՍՊԱՆԻԱ : Սպանիա տէվէթինտէ մուախիսարէն վագի օ
լան գիլ իւ գալ վէ իիթիլալ արսմէթի վիւքէլանըն հիւսնիւ
թէտպիրի իլէ քիւլ իէն տէֆ իւ իզալէ գըլընպ քէմալը ասալիշ
վէ իսթիրահէթ վագի օլտուգու իշիտիլմիշ տիր :

ԵՈՒՆԱՆ : Լունան տէվէթի իլէ Սպանիա տէվէթի պէյ
նինտէ միւճէտտէտէն պիր թիճարէթ ահանամէսի Թանզիմ գը

ընմըն տրը : Լուսան գրաւը պիւտ վէլէտ օլտու զուհտան վէ ֆա-
թընտա եէրինէ քիմ օթուրաճաղընա տայիր Ինկիլիզ , Բուսիա ,
Ֆրանսա , Պավերա վէ Լուսան տէվէթլէրի պէնինտէ շու-
ճա վազըթտան պէրիւ միւղարէրէ օլարադ մուախիսարէն գա-
րար պուլտուղու պուսնան էվէլլի մէճմաւարտա զիքր օլուն-
մուշուտու : Լթինատան շու արալըդ արնան հաւաւիսաթ սա-
հիհ իսէ , գրալիչա օն եէաի սէնէաէն ոօղլա պու կիւնլէրտէ
համիլէ պուլունմուշ օլմաղլէ , կիւն սօզմատան նէլէր սօզար
ֆէհվաւը պու պապտէ տախի իապաթ գըլընաճադ տրը :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԾՐ ՄԻԻԹԻՆԵՎ ԻՅԻ

Ինկիլիպն Միթանէտէ պէօլի ք էլլիօի օլուպ պիր գաշ այտէն պէրու մէյզունէն
Լօտորտա պուլունան օլտ Իտալիի (Քանիկ) ճէնաղլէրի , ալաֆրանիա փետրվարն
24 իւնիւ կիւնիւ ֆաթիլետադ իլէ պէրապէր Միթանէտէ կէլմէ իւզլէ Լօնարատն եօ-
լա շըզմըն օլտուղու Ինկիլթէրտան եապըր արը :

- Մալիէ նապըր սապըգ Հալէտ պէյ . յաւնվարն 28 ինձի կիւնիւ նուզուլ իապէ-
թիլէ վէ ֆաթ իթմիշ տիր :

- Եէնիշէրի փագապընտա մէշուր օլան վէ էրան ֆերիք լիւթպէսնտէ պուլունան
Թօփմու Գարաճէհէնէմ Իպրահիմ փաշա տախի էրթէօի կիւնիւ վէ ֆաթ իթմիշ տիր :

- Փետրվարն պէշինձի կիւնիւ Միթանէտէ զայլէթ շէտիտ ֆուրթունա օլմաղլա
էքսէրի կէմիլէր տէմիլլէրիի սիւրիւմիւշէր վէ գարա քէօրտէ օլան իրաւիէ քէօրիւսիւ-
նիւն պիր մըգտար մահալի տախի եէրինտէն օյնալըպ աշարմըն իտէ տէ , պահրիէ նէպու-
րէթի իգրաւիլէ եէրիւ եէրինէ վաղ օլունուպ , քէշլիւ կիւղարը տոմէլէ սէթմէ կէլ-
մէմիշ : Վէ մէգբիւր կէմիլլէր տախի պիր պիրինէ շաթմըլար իտէ տէ համտ օլունա պէօ-
լիւք պիր քէտէր վազի օլմամըն արը :

- Խայրաթիէ քէօրիւսիւ էսիլի վէ խարապ օլտու զուհտան , Թէպտիլ լաղամ կէլմիշ
օլմաղլէ , եէնիսի կէշէի սէնէտէն պէրիւ Թէրաանէի ամիրէտէ տիւղալէր (աօմպազ) իւ-
զէրինէ ինչո օլունմաղլա օլուպ , պու տէֆա զայլէթ մէթին վէ այա վէ րէսմըն ճէտիւ
իւղրէ վէ Թամաշայա շայան օրաճադ սիւրէթտէ հիւսիւ խիթամ պուլունա եէրինէ վաղ
օլունմուշ օլմաղլէ , պօյադ պիթիւպ զուրուտուղտան , վէ զաթը շահանէ տախի Թէշ-
րիֆ պուլտուրտա գատն սօղլա , քէշլը կիւղարը ամէլէլ րուխսաթ վէրիլէճէր տիր :

- Թէրաանէի աւիրէտէ Ախալը գաւազտա քէպիլ Թաշ գըզազ իւղէրինտէ էա-
քընագտա օլան Մէմուհիէ նամ իքի ամաղլըր գաբազ կէմիսի տախի խիթամէ վաղ
օլմուշ օլմաղլէ , օն պէշ էլլիմի կիւնէ գատար տէնիլէ էնտիրիւղուպ , եէրինէ պիր գըլթա
Ախալը գաւազտա վէ պիր գըլթա տախի Խալիտտէ , իքի գաբազ տահա գուրուղուպ
պուլնաթա վիտուլ Թապիլ օլունան գըլթաթան իշէր վաբազ շարիւղը տախի վաղ օլու-
նաճադ տրը քի , պու պէօլի քիւրաթ վաբաղար մէրալիքի շահանէտէ հէնիւզ էարը-
մամըն արը :

- Ֆրանսադ էլլիօի միւսիւ Լափլէթ Ֆրանտատն կէլէն րուխսաթ միւճիպինձէ ,
զաթը շահանէ վէ վիւքէլայէ րէսմըն մէպալը Խճա խէտիլտէն սօղլա փետրվարն 15
ինձի կիւնիւ Բարիսէ ապիլէթ իթմիշ տիր :

Եւոնան ֆըթրեթինանէն դալմա ճէնեբալ Ղըրկաթի, սեքիլ սէնէ ազանմ տեղէն թինէ գարը զորպա չեգրալ, վէ ճէնկոն պիր գօլունու կիւլէ ալըս կէօթիւրտիւքան սօղրա, մէմպիքի շահանէյէ ֆիրար իտերէք սոյէի տեղէնիւ ալիյէ սըղընիւ, վէ բէն-տինէ քիֆայէթ իտէճէք գատար մասշ թախիւն օլունարագ Իքիլտէ իքանմէթ իս զեք իրէն պու տեֆա վէֆաթը իտպէրի վաղ օլմուշ տուր:

Սու ետնասէ իս չ պէշ տեֆա սփալ թէֆէր եանդնեբար, վէ զալաթա վէ զէյ օղու վէ Սիմանգօրտա տախի, պաղս իրքսըզըզ վէ եան քէրիճիլք վէ տոտմ սօյմագ միախու հարեքէթլէր զու հուրա կէլիշ տիր: Բարե կենդան ետնարնտա պէջլէ շէլէրին զխտէճէ վու գու ի առէթ հիւքմիւնէ կիրմիշ օլմուղա, ինթիաթէ գիտտէճէ րոյէթ վիթ մէք ձայիլ օլաճաղը աշիքեար արք:

ՆԵՎԻՃԱՆՏ ՁԱՐԻՆ ԿԵՄԻՍԻ

Հիմորքի կէօրտիւյիւմիւզ չարիս կէմիլէրինին, պուխար եանի պուղու գու վիլէթիլէ իշէմէքան օլուգ գլորը մալիւմ տիր: Հուէտ միլէթինանէն Իրիքսըն նամ պիր գաբտան, չարիս կէմիլէրինի ախէր պիր գօլայ վէ իտարէլի սիւրէթանէ իշէթմէք իշին չալըճագտա օլուպ, քէյֆիէթի Ինկիլթէրրա սուտարարնա տախի աշմիշ իքէ տէ, գապուլէ շայան կէօրիւնմէտիլիտէն ճէվապ վէրիլմիշ իքէն, մէրուգւմ գաթը իւմիւտ իթմէլիւպ, Բմէրիւքա ճանիպինէ աղիսմէթ իթմիշ, վէ օրատա քէնապինէ մուալէնէթ իտէճէք գէնկին տտէմէր պուլարագ, եիրմի սէնէ կէճէ վէ կիւնտիւզ լաննդաթի չալըշորդտան սօղրա, նիհայէթ մուվաֆֆագ օլուպ, էօյլէ պիր մարինա իճաւո իթմիշ տիր քի, սու եէրինէ հավա գուլ լոնրպ, ազ պիր աթէշլէ պուղու գու վիլէթինի իճրա իտէպլիլմիշ տիր: Բթէշլէ, հալանըն տախի սու պուղուսու կիպի արթըպ չօղալորդը, վէ սօուգտա նէ գատար եէր թուլթարա, աթէշ տէ քսնորքճա պիր իքի գաթ վէ տահա զիտտէ պէջիւք եէրէ միւհէթաճ օլուղու վէ սիլնտրօ միսիլու պիր տէմիր գապա սըպըշորդըրըրըրը հարտէ, զօր վէրէճէի էրպապը վուգուֆա չօղտան մալիւմ օլմուշ պիր շէյ իտէ տէ գաբտան Իրիքսըն նամ քիմէսնէնին սու գու վիլէթի չարիս կէմիլինէ գուլանմագ իւղրէ եաբարըր մաքինատէ օլան հիւնէր վէ գէնաւթ, ինտանըն աղը տէվամ վէ մուալէնէթ օլունտուղու հարտէ, նէրէլէրէ վաղ օլաճաղընր էյիտէն աղեստան մարիֆէթլէրին պիրի տիր, Թէէ սիւֆ իտէրիլքի պու մարինանըն այնիլէ թարիֆի սու տեֆա մէճմաամըղն սահիֆէլէրինէ սըղամագ, իմոր իլէրիւտէ էթրաֆըրճա թահրիլինի վաւ իտերէք շիմալիք պու գատարա գանաւթ իտէրիլ:

Սէգրիւր գաբտան Նրիգսն ու ֆագ պիր հափա վարօրու
ետարդ , բասթ կիթտիլնի կէօրտիւքտէ պու տէֆա ալթը եիւզ
պարկիր գու վէթիտէ պիր ճէտամէթիւտի եաբարբմը ,
վէ վրօվա օլու նոյուգտա , ստտթաա աօչուզ միլէ գատար
պարզը միւշահտէ գըլնիւզ . քեօմիւրիւ տաիի ստէթա վա-
րօրէրտէն եիւզտէ սէքսէն նօգսան կիթմիշ . հաօրը պու կե-
միինն թէքնէսի էն մէշուր մէյմար մարիֆէթիլէ , վէ մաքի-
նասը տաիի էն միւթէպէք ֆապրիգաթորար էլինտէն չըգմըշ
օլմաղլէ , իքի ճիհէթլէ տաիի պու անէտէք կէօրիւլմէմիշ վէ
նատիտէ պիր շէյ օլտուղու քեաֆֆէյի զաղէթալէրտէ մուհա-
րէր տիր :

ՍՕՆ ՀԵՎԱՏԻՍԵԹ

Նէշէն մէճմաստէ իֆտտէ օրունտուղու վէճհ իլէ Իգմիր
վալիտի տէվէթիւ Լալի փաշա հաղրէթլէրի պաղը միւզթաղի
սէպէպլէրէ մէպնի Իգմիրէ կիտէմէմիշ օլուպ պու տէֆա եանի
փետրվարն 24 իւնճիւ սալն կիւնիւ ֆէյզի պարի նամ ֆորդա-
թիյն վաբօրիլէ պէլտէի մէղբիւրէյէ աղլմէթ իլլէմիշ տիր :

Գաթուլի միլլէթի Նախագահը Գերապայծառ Հասունեան
Լնտոն Ըրքեպիսկոպոս հաղրէթլէրի , վէ Լապրեւական Վիգար
Սոնսինեօք Իլարօ հաղրէթլէրի , փետրվարն 24 իւնճիւ սալն
կիւնիւ Սէնթոր նամ ֆրանսըզ վաբօրիլէ պիրլէքտէ օլարագ
Բօմաստն Լսիթանէյէ վիրիւտ իթմիշ տիրէր :

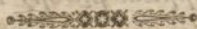
Գարստաղլըյարրն բուհանի վէ ճիամանի վօվօտալէրի օլան
Տանիլօ պէյ , Բուժէլի օրտուսու միւշիլի Լոմէր փաշա հաղ-
րէթլէրիին քեաֆֆէի թէքլիֆաթընը գապուլ իթմիշ օլմաղլա
միւթարէքէ օլունուպ , աօաբիլի շահանէնին կէրիւյէ չէքիլէ-
ճէկի Գարառաղտան կէլէն մէքթիւպլէրտէն վէ եօլճուլարտան
իսթիսպար գըլնմըշ տիր :

Թ Ա Ա Օ Ւ Է Թ

ՏԻԻՁ օղաւ քերթեյի միւհթերէմէսի իֆֆէթլու ԵՐԱՆՈՒՀԻ տուտու պիր միւտաթան պերիւ միւպթէլա օլտուզու էմրազը միւշքիլէտէն իսթիլլաս վէ ազաթէի սէր խտէմէյէրէք, կէչէն փետրվարըն երմի լքինճի կիւնիւ բուհիլլէ տարը պագայէ աղիմէթ իտիւպ, ճէնազէսի իրթէսի կիւնիւ խանէտանը մէղպուրուն շէրէֆ իւ շէօհ բէթինն մութապրգ զիյնէթի Վաբու շէշմէտէ քեպլն մէզարիսթանլէրինն տէֆն օլունմուշ տուր :

Սոււայիլէյհանըն մալիքէ օլտուզու ֆէզայիլ ճէլլէի զաթիլլէրի ճիւմէ ինտինտէ ասարը խայրիլէրի իլէ մալլու մ վէ միւսպէթ սլմադ հասէպիլլէ, պէջլէ պիր քէտէրը ազիմտէն, կիրիֆթար օլունան հիւզնիւ մաթէմը ումու միյն հիսսէտար օլտուզումուզու ֆիլլէն պէյան իթմէք իւզրէ, քէյֆիլէթը միւէլլէմէ պէր վէճհը թաազիմ մէճ մասմըզտա տախի իլան գըլընմըշ տըր :

ՂԵԶԱՅԻՐԻ զատէ Սկրտիչ Միրանըն վալիտէյի միւհթերէմէլէրի իֆֆէթլիւ ՆԱԶԷՆԻ խաթուն տախի միւպթէլա օլտուզու էմրազը միւզմէնէյէ ապանամպարագ փետրվար 24 սալը կիւնիւ ճիհանը ֆանիլի թէքրլէ տարը պագայէ ազիմէթ, վէ իրթէսի կիւնիւ զիյնէթ ճէսիմէ իլէ խասթէյ մէզարիսթանընա տէֆն օլունմուշ տուր :

ԻՒԶԻՒՆՃԻԻ ՆԱԲՕԼԵՈՆ ՌԵԲԵՐԱԹՈՐՈՒՆ

ՆԻՔԵԱՀ ՎԵ ՊՍԱԿ ՃԵՄԻԵԹԼԵՐԻ ՀԻՔԵԱՅԵՍԻ

ԻՒԶԻՒՆՃԻԻ Նաբօլէոն իմբերաթորուն պու տէֆա նիքեահլէ պլորըդ գրղըն ֆամիլեաւը, Սպանիանըն էն էսկի վէ էն շէօհ. ըէթը Ֆամիլեալարընտան պիրի օլարապ Նիւզման սիւսիլէսի իւ միլէ թէվարիխտէ գլբրի պուլունմուշ տուր, վէ պու ֆամիլեա ասը գրալ սիւսիլէսինաէն իլէրիւ կէլմիշ օլմազլէ իփթիտատէն պու անէ կէլէնէ գաւար խայլըճա բրինչիբէլէր, ճէնէրալար վէ գրալիչալար տախի գուհուր իթմիշ տիր: Վրղըն փէտէրի, Սօնթիթօ քօնթէսի, վէ Լէնէրանտա տուգատը 1807 վէ 1808 սէնէլէրինտէ վագի Սպանիա գալիլալարընտա Ֆրանսըլ թէրաֆընը թուլուպ, Սպլամանգա ճէնկիլնտէ Ֆրանսըլ օրտուսունտա իքէն պիր կէօզիւ իլէ պիր պաճաղընը գայալ իթմիշ տիր: Ֆրանսըլար Սպանիաւա էնիլտիբուէն սօղլա ֆրանսըլ առկէրի իլէ Լարիսէ կէլիպ, 1814 տէ պէօլիւք պօնարարթ իմբերաթորուն էլլնտէն նշան ալմըշ, վէ Լարիս գալէլէրինի մուհաֆազասընա մէմուր օլուպ, տիւշմէնէ էն սօն լօօփ ալթան բէնտիսի օլմուշ տուր:

Նաֆրանկա յունվարըն 29 ունճու կիւնիւ կէճէ սաւաթ իքիտէ, իմբերաթորուն պաշ թէշըիֆաթճըր, իքինճիսի իլէ պէրապէր սէրայըն սալթանաթ սրապալարընա պինիպ էլլէ նամ սէրայտան գրղը նիքեահա տալլէթ իթմէյէ կիլթաի. վէ ալլալ Նաբօլէոնուն ասրին օլտուղու իկյէլլի սէրայընա կէթիրտիլտէ սէրայ խատէմէլէրի գաբուտան, վէ ճէնէրալար վէ ըիճալը տէվլէթ նէրաիվէնտէն, վէ իմբերաթորուն ամուճաւը օղլու բրէնս Նաբօլէոն իլէ ամուճաւը գրղը բրէնտէս Սաթիլտ նէրալէն պաշընտան գարշըլաւըր, վէ գրղ վէ վալտիսի վէ սայիր ալլէրի իմբերաթորիլ միւթապիգ մատամալար իլէ պէրապէր սալթա սօղլու կիլթալէտէ, պաշ թէշըիֆաթճի գրղըն կէլիլինի գօշուպ իմբերաթորա խապէր վէրալի հալալ, իմբէրաթոր ֆէրիք ճէնէրալը գըլաֆէթինտէ, վէ կէօլիւնտէ պէօլիւք Նաբօլէոն վէ պէշնէճի Շարը իմբերաթորալարըն լթալալը նշանլէր իլէ վէ ֆամիլեասընըն բրէնս վէ բրէնսի պէլի ալգաւնտան, վէ գարտինալար, վէ ամիրալար, վէ ճէնէրալար, վէ մինիսթրօլար, վէ պէօլիւք վէ օլթա էլլիլէր իքի լթերաֆտան

վէ կէրիտէն կէրիտէրէ հարտէ գրգռ, գորշալայր, որտէ հու
 իմբերաթարտան մատապը ճէսիմ ալայ իլէ պու զկնէթ իշին
 հազրըրանմը օլան տիվանխանէի քէ պլրէ վալ օլտու լար, վէ հէր
 քէս ըրւթպէ վէ մէսնէտիտէ միստիպ օլան մահալէրէ օթուր
 տուգտան պիր էլամ սօղրա իմբերաթար տախի լծէշրիֆ իմաիք
 տէ ծիւմլէսի այաղա գալէրգ գարշըրտարգտան սօղրա, իքի լծէ
 լաֆա սէլամ վէրէրէք կէշիպ լծաթնթնա վէ իմբերաթարիչա օլա
 ճադ գրդնէ եանրնա օթուրտու: Տիվանխանէի մէգքիւրտէ միւ
 զէյնէն պիր մատա իւզէրինտէ Նարօլէն Վօնարաթմ սիւսիլէսի
 նին ըրւթիւկ քիլծապը տախի հազրըրանմը լար: Վէ նիքեա՛ն
 վալթըր կէրիտէն, ծիւմլէսի այաղա գալէրգ պաշ վէքիլ իլէ,
 էրիքեանը տէվէթ մէճլիսի քէիտի իմբերաթարտէն հուգւլտու
 կէրիտէր: Վէ էվլէլա իմբերաթարտէ գրգռ ալաճաղը, վէ պատէ
 հու գրգռ իմբերաթարտէ ալաճաղը նիքեա՛ն ուսուլի իւզրէ քէգ
 մէն սիւալ օլտուալ մըլծապըգ ճէվապլէրի ալըտըգտու, վէ
 քիւլթիւկ քիլծապընա գոյտ օլտուգտա, պաշ վէքիլ մէյտանէ
 կէլիւալ իմբերաթարտէն վէ շարթնամէմըլն իսմինէ պէյան իտէ
 րիմքի, հաշմէթուլ իւշիւնծիւ Նարօլէն ֆրանսըղալըրն իմբե
 րաթարտէ հաշմէթուլ մատմաղէլ Լօսէնի ալ Վօնթիթօ իլէ նի
 քիւա՛ն օլմուշ տուր տէտի: Պատէ հու իմբերաթար վէ իմբերա
 լծրիշէ, վէ վիւքէլա, վէ շահիտ օլան գարախնալար վէ սամրալ
 լար ճէման օթուգ գատար միւլթէպէրան քիլծապը իմգալայր,
 պու վէճ՛ն իլէ ալտը նիքեա՛ն իիլծամ պուլալ, ծիւմլէսի տա
 լօնա կէլէրէք: Էն մէշուր իսանէնտէ վէ աաղէնտէլէրտէն միւ
 րէթիթէպ պիր գօնէլիօ ահէնկիսի տախի տիյնէտիքտէն սօղրա,
 ծիւմլէսի խանէլէրիտէ ալտէթ վէ իմբերաթարիչա տախի կէրիտի
 ալայ իլէ էլէլ սէրայընա կէօնտէրիլիշ տիր:

Իքի կիւն սօղրա եանի յունիարըն Յիլնծի բաղար իրթէսի
 կիւնիւ տախի պալ զկնէթի շու վէճ՛ն իլէ իճրա օլմուշ տուր:
 Լարիս շէհրիսին էն պէօլիւք Լարաճաճիլ քիլիտէսի զաթէն ճէ
 սիմ վէ միւզէյնէն պիր էպիլիէի միւլթէ հալիքէ իքէն, պու զիւ
 նէթ իշիւն միալ կէօրիւնմէմը սալթանաթիլէ տօնատըրմը ու
 լուպ ալթուն, մարիֆէթ, գուարէթ պիր եէրէ կէրիլի հարտէ
 ինսանըն էլինտէն նէ կէլէպիլիքտէ լծէքմիլ իճրա օլտու ահէք
 ճալիգ տիր: Նիշին քի գատիֆէ սրմա ալթուն կիւմիւշ պիրօր
 ալիգէ շաղաղալարընտան մատա օն պէշ պին պալ մօմու իլէ
 քիլիտէնին տէրունի դայէթ զէնաաթիլ վէ տիւնէտուա պուլու
 նան էն մէշուր ուսթալարըն մարիֆէթիլի տօնատըրմը լար:

Լէվիլ մէգքիւրտէ, շաֆադ սէօքէր սէօքմէլ Լարիսին սօգադ
 լարընա վէ մէյտանարընա լծէրաքիւմ իտէն ճէ միլթիտէն կէլիլմէլ
 օլտու: Էէր էսնաֆ քէնտիտէ մախսուս օլան տանձաղը իլէ, պէօ
 յիւք Նարօլէն վալթըրտան գալմա տակէրլէր, պէյաղ էլպիւ
 սէլի պիլիլէրճէ գրգ չօճու գլար, իմբերաթարտէն կէլէ ճէյի նօլ
 լարա տիգիլմիշտիլէր, վէ սէրայտան քիլիտէյէ գատար սօղալըն

պիր թէրաֆրնա միլէթ ասկերի վէ պիր թէրաֆրնա նիզամ ասկերի աթը վէ փիտաւ ալայլարը հէր թագըմտան, վէ ալայ էսպապլարը իլէ տիղլիմիշտիլէր : Վէ ալայա տախիլ օլաճագ էն սէչմէ ասկեր տախի պաշըճա Գարուզէլ թապիր օլունան մէլ տանա թօփլանմըշարար քի սիլահլարընըն վէ ունիֆօրմալարընըն շափքը կէօզլէրի գամաշորրորտը :

Սաաթ ալթըտա սէրայըն պէցիւք մէմուրլէրի ալայ արաւ պալարը իլէ իմբէրաթըրիչէի Լէլէ սէրայընտան ալըպ թիւլէրի սէրայընա կէթիրտիլէր . վէ արապատան էնտիքտէ թօփլար աթըրլըպ վէ մուզիգալար վէ թրամբէթալար չալընտըղը հալտէ , սապըքը վէճհ իլէ պէցիւք տիվանխանէյէ գատար եէր եէր գարշըլանըպ , նիհայէթ իմբէրաթըր էլինտէն թուլթարագ պէօ յիւք տիվանխանէյէ վասլ օլտուլար , վէ պու էսնատէն պաշլու յըպ , թա պսակ խիթամընա գատար « իմբէրաթըրուժ չօգ եաւ շա , իմբէրաթըրիչէմ չօգ եաշա » սէտալէրի հէր թէրաֆրտան գուպպէի ասիւմանէ աքս իթմէքտէ իտիլէր :

Թամ էյլէ վագթը ալայըն պիր ուճու թիւլէրի սէրայըն տան չըգուպ Լստուաճաճին քիլիսէսինէ տօղըու ուզանմաղա պաշլատը : Պու ալայա էն պէցիւք ունիֆօրմալարըլա տախիլ օլան հարպիէ վէ միւլքիէ մէմուրլարընտան մատա , Պրանսա ուէվէթինին էն աղըր թագըմլարը , վէ պէցիւք Նաբօլէնուէն վէ սայըր Պրանսա գրալարընըն պիրէր իքիչէր տէֆա պինտիքլէրի ալայ արապալարը տախի գուլանըրը , վէ սօգազլարա ահալի թէրաֆրնտան վէ բէնչիրէլէրտէն նատիտէ վէ էլվանը չիւ չէքլէր սաշըլտը : Լօնտէն իքի վէ արտտան տէօրթ վէ ալթը աթըլ օթուզ գատար արապալար օլուպ , իմբէրաթըրուէն սէքիպ պէյազ աթըլ արապասը օրթատան կիտէր իտի : Սաաթ սէքիլտէ ալայ , քիլիսէ ճիվարընա վասլ օլտուգտա , պէցիւք գաբու պիրտէն պիրէ աշըլտը , վէ Փարիս արբէպիսկուպոսու աղըր չաթալ թագ վէ ալթուէն գաւաղան վէ սայըր եպիսկուպոսլար , վէ միւլթէ պէր փափապար խաչալէմլէր իլէ իմբէրաթըրու գաբուտան գարշըլատըլար , Իմբէրաթըր նիքեաճ վագթընտա կիտիլի ֆէրիք ունիֆօրմասընը կիմիշ վէ օնչանլարը թագմըշ օլուպ , իմբէրաթըրիչէ տախի պէյազ աթըլա ս վէ գույրուգլու վէ թանթէլալը ֆիսթան , վէ պըրլանթա թաճ կիլինմիշ վէ միւճէվէնը գուլագ պաղլամըշ ըտը , պու վէճհ իլէ քիլիսէ տէրուէինէ վէ գուսա գատար պէրապէր կէլիպ , թախթլարընըն էօնիւտէ ոյապ :

տաւ տուրառաւար, վէ բրէնտէր վէ բրէնտէտէր, վէ էլէիւր,
վէ մատամաւար, վէ մարէշաւար, վէ ճէնէրաւար վէ վիւքէլա
վէ սայիր բիճալ տէվլէթ վէ միւսաֆիրիյն թէշիֆաթ իւզլէ
մինասիպ մահալլէրէ տիգլիտիլէր, պատէհու արքեպիսկոպոս,
պատարագ Գըյաֆէթիլէ իմբէրաթոր վէ իմբէրաթրիչէյի տաւ
վէթ իթտիքտէ երեսի պիրլէքտէ աւագ խորանըն էօնիւնէ կէլ
իլէր վէ պտակ խորհուրդու պու վէճհ իլէ իճրա օլտու :

Արքեպիսկոպոս : Սուրբ քիլիսէ մուվաճէհէսինտէ, պտակ
օլուպ թէզէվիււճ իթմէյէ հապլըմըսընը :

Իմբէրաթոր : Իվլէթ էֆէնտիմ :

Պու էսնատէ իմբէրաթորուն սէրայը եպիսկոպոսու պիր ալ
թուն թէփսի իւզլէրինտէ պիր մրգտար ալթուն իլէ պտակ հալ
գալարընը հուզուրա կէթիրաի . վէ արքեպիսկոպոս տաիի օրհ
նել էթտի : Վէ իմբէրաթորա սիւալ իթտի :

Ալլահըն վէ սուրբ քիլիսէնին հուզուրունտա, Սատմագէլ
Խօթէնի տը Սօնթիթօյու շէրան զէվճիլէ գապուլ իթտիինի
իւզրար իտէրմիսին :

Իմբէրաթոր : Իվլէթ էֆէնտիմ :

Արքեպիսկոպոս Իմբէրաթրիչէյէ : Ալլահըն վէ սուրբ քիլի
սէնին հուզուրունտա իւշիւնճիւ Նարօլէոն Իմբէրաթորու շէ
րան զէվճիլէթէ գապուլ իթտիինի եէմին իլէ իւզրար իտէրմիսին :

Իմբէրաթրիչէյէ : Իվլէթ էֆէնտիմ :

Արքեպիսկոպոս Իմբէրաթրիչէյէ : Շէր վագըթ վէ հէր մա
հալտէ, ալլահըն էմրի իւզլէ զէվճիլէ իթաաթ վէ սատագաթ
կէօսթէրէճէքմիսին :

Իմբէրաթրիչէյէ : Իվլէթ էֆէնտիմ :

Պատէհու արքեպիսկոպոս օրհնել օրան ալթուն վէ իսպղայը
Իմբէրաթորէ թագտիմ իլէտի, վէ Իմբէրաթոր ալթունու Իմ
բէրաթրիչէյէ վէրիպ, նիքեահ վէ թէզէվիււճիւմիւղիւն մուգաւ
վէլաթընըն նշանէսի տիր գապուլ իլէ տէյիպ, խալգայը տաիի
բարմաղընա թագըպ, զէվճիլէթիմիղիւն նշանէսի տիր գապուլ
իլէ տէտի . վէ տէրագապ խորանըն էօնիւնէ տիղ չէօբիւպ, ե
պիսկոպոս պտակ տուասընը օգուտու, վէ ագիպինտէ ճայնա
ւոր պաշլատըքի պէշ էիւզ նէֆէր Փարիսին էն մէշհուր սա
զէնտէ վէ խանէնտէլէրի մուավէնէթի իլէ իիթամ պուլտու :
Վէ եպիսկոպոս վէ փափապար երինէ գաբույա գատար Իմբէ
րաթորա կէօնտէրի կիտիւպ, թըպպը քիլիսէյէ կէլոլէլէրի ալայ

իւն սերայէ տախիւ օլտուլար : Վէ ագիպինտէ մերասիմի բու-
չէնիի չէշմ վէ թէպրիք վէ թէհնիէթ ուսուլու թէշրիֆաթ
իւզրէ իճրա վէ ախշամըսը ճէսիմ տօնանմա՞վէ զիյնէթ օլտրագ ,
Փարիս ահալիսի վէ հազըր պուլունան սայըր էճնէպիան ինտ-
լէրինտէ էսէրի տայիմի օլաճագ պուլ բէսմը ճէլիլ, հիւսնիւ
խիթամէ բէսիտէ օլտու : Եւ վմը մէզքիւրտէ ճէհէղէրի խազի-
նէտէն թէրթիպ օլունան վաֆիր ֆուգարա գըզարըն նիքեահ-
լէրի տախի իճրա , վէ սայըր աթիյէ վէ իմալը խայրիէլէր խֆա
գըլընտըգտան սօղրա , Իմբէրաթոր Իմբէրաթրիչէ իւն պէրա-
պէր Փարիսաէն տըշարը Սէն Գը- սէրայընա ազիմէթ իաիւպ ,
սէքիզ կիւն գատար օրատա արամ վէ իգամէթ խլէմիշ լէրտիր :

Իմբէրաթրիչէ Լօմէնի , 25 եաչընտա օլուպ , սարը իւզէ-
րինէ վէ ուզունճա պօյըր , վէ ճիսմանի վէ բուհանի էվսաֆ
իւն մէֆսիւֆէ տէհրին էն տիլպէր վէ հիւսնա տիշէհիլէրին-
տէն վէ ինկիլիզ ուսուլի իւզրէ թէրպիէ օլմուշ պիր տուխ-
թէրը բէվնագթար վէ տիլարա օլտուղըր զազէթալէրտէ շա-
հատէթ գըլընմըշ տըր :

Թ Է Վ Ա Ր Ի Խ

ՎԵՆԵՏԻԿ ՎԵ ՃԻՆՎԻԶ ԿԵՍԻՃԻԼԵՐԻ

Վ.Լ. Ք Ր Ի Ս Թ Օ Ֆ Ք Օ Լ Օ Մ Պ Ո Ւ Ն

ԱՄԵՐԻԿԱՅԸ ՊՈՒԼՄԱՍԸ

Ի՛նչի վէ Ի-լէ-նճի- վէ Կէօրաի-նճի- Ռճմասալէն պագիյէ :

24 .

ՔՕԼՕՄՊՈՍԻՆ սօղրատան պուլտուղըր պու Հաթիթի ատաար ,
էէնի տիւնեանըն էն պէջիւք վէ էն մահսուլըր ատալարընըն
պիրի աիր : չէջլէ քի ուզագտան պու միւֆէրրիհ մահապլէրի

կէօրիւր կէօրմէզ, Քօլօմպոսուն արգատաշարը պունճա վա-
գըթտան պէրու հէզար զահմէթ վէ մէշագգաթլէ տէնիզտէ
շուքանտըզլարընը վէ չէքտիքլէրի ազապ ու սըգլէթի քիւլլէն
ու.նութաուլար, վէ պու ատատա էն զիատէ թաճիւպ իթտիք-
լէրի շէյ, կէօրտիւքլէրի հատարզ հիտապսըզ Խնօլլար օլտու քի,
պիթէվի ազաճտան օյմա ուֆագ գայըզ չէքլինտէ տօմպազլար
օլտու պինլէրճէ եապանիլէր պինմիշ, վէ չապուգ չապուգ քիւ-
րէք չէքէրէք սույուն եիւզիւնտէ աթէշ կիպի էօթէյէ պէրլիյէ
գօշտուրուրլարըրար :

Լապանիլէր, կէմիլէրի վէ սպաննօլլարը կէօրիւր կէօրմէզ
գարը էրքէք իրի ուֆագ տէնիզ գըրսընա էնիպ թաճիւպլէրին
տէն նաշի, աճալ աճայիպ սէսլէր իլէ պաշատըլար աիւրիւ
տիւրիւ շամաթալար գօթարմայա : Ընճագ Քօլօմպոսուն ֆիլի-
գալէրի գարայա եագլաշտըղը կիպի, ճիւմլէսի պիրտէն գաշըպ
օրմանլարտա կիզլէնտիլէր, վէ սպաննօլլար հէր նէ գատար ա-
թիգ տալլանտըլար իսէ տէ կիւճ իլէ պիր կէնճ գարը թու-
թապիլիւպ, անը տախի Քօլօմպոս գարայա չըգտըգտա հու-
զուրու.նա կէթիրտիլէր : Պիչարէ եապանի սպաննօլլարըն էս
պապլարընը վէ սիւահլարընը կէօրտիւքտէ գուրթուլուշ եօգ
գըյաս իտէրէք պաշատը ֆիզան վէ ֆիրեատ իթմէյէ իսէ, Քօ-
լօմպոս ատէթի իւզըն քէնտիսինէ թաթը մուամէլէ իտիւպ,
Լըրոբա գըլաֆէթի կիյտիրտի, վէ պօնճուգ կէրտանլըզ, վէ
խալպա, վէ պագըրթլարագ, վէ չընղըրագ միսիլու ուֆագ թէ-
ֆէք օյունճագ հէտիլէր վէրիպ սալը վէրտիրտի, գարը աշըրը
սէվինիպ, քէնտինէ պէօյլէ միւրվէթ կէօթէրէն պէյագ ատամ-
լարտան խթէմէյէրէք այրըտըղընը աղնատարագ, կէրի տէօն-
տիւ, վէ արգատաշարընա եէթիշիւր եէթիշմէզ, գօճատընը
պուլուպ պէյագ ատամլարտա կէօրտիւյիւ թաճիւպլիւ շէյլէրի
նապլ իտէրէք կիյտիլի ֆիտանը վէ թագընտըղը կէրտանլըզ վէ
օյունճագլարը չօճուգ կիպի ճիւմլէսինն էօնիւնէ եայտը իսէ,
հէպսի պիրտէն պէյագ ատամլարըն մուլթագ կէօյտէն էնմէ վէ
ալլահ օլտուգլարընա շիւպհէլէրի գալմայըպ, գարշը կիթմէյէ
գարար վէրտիլէր : Վէ պիր խայլըճասը թօփլանըպ, վէ օ կէնճ
գարըլը պիր շիքեար կիպի օմուզարը իւզէրինէ օթուրտուպ գը-
յրէա էնտիլէր : Գարընըն գօճասը եօլտա րոսթ կէլտիլի ըս-
պաննօլուն այագլարընա գաբանըպ վէ տիզլէրինէ սարըլըպ գա-
րըտընա իթտիքլէրի ազիմ հէտիլէրտէն տօլայը թէշէքքիւր

սունար ըտր :

Պու էսնատէ էօթէտէ գալան եապանիլէր , պէյազլարա խօշ կէօրիւնմէք իւզրէ , էն գըլմաթլը շէյլէրինի ալըպ գարշը կիթ մէյէ գարար վէրէրէք ճիւմէսի պիր մահալէ կէլիպ կիւնէշտէ գուրումուշ պալըգ , վէ կէօնակէօն վէ նէֆիս մէյլէլէր , վէ ունոււնտան խամուր իշի կիպի պիր շէյ եաբմագտա օլտուգլարը պազը քէօքլէր , վէ փէք չօգ վէ հէր րէնկ փափաղան գուշարը թօփլատըլար , վէ Քօլօմպոսուն Սան Սարվատօր վէ Գուպա ա տալարնտան պերապէր կէթիրտիյի եապանիլէր , պէյազլարըն ալթոււն մատէնինէ օլան իֆրաթ մէրագ վէ արզիւլէրինի քէն տիլէրինէ աղնաթմըշ օլտուգլարընտան , պու մատէնտէն տախի խալըճա շէյ թօփլալըպ , սպանեօլարա կէլտիլէր , վէ ազ վագ թըն իշինտէ , չօգ սէնէլըք ահպապ կիպի անլէր իլէ իւլֆէթ իթտիլէր , վէ սիլահլարընը վէ էլպիսէլէրինի սերպէսթճէ գաւ րըշորըմայա պաշլատըլար :

Եւրօբալըլարըն նէ օլտուղունու եապանիլէր հէնուզ պիւ մէյէրէք , նասըլ օլտու տա չար չապըգ անլէր իլէ պէօլէ իւլ ֆէթ իտէպիլտիլէր , վէ շազըգ վէ սէվինճ իլէ գապուլ իթտիլէր տէյու իհթիմալ տըր պազը քիմսէլէր թաճիւպ իտէլէր . պիչարէլէր՝ պէյազ առամլարըն քէնտիլէրինէ պիր ֆէնալըգ ի տէպիլըր օլտուղունու ապա խալալ իտէմէղլէր իտի . վէ պէօն լիւքլէ կէօյտէն էնէն առամլար , ֆէնա օլամազ տէրլէր իտի . զափալըլարըն պու պապտէ նէ մէրթէպէ ալտանմըշ օլտուգլարը իլէրիւտէ նագլ օլունաճագ տըր : Հաթաա պու պէյազլարտան պաշլարընա կէլէճէք հէր տիւրլիւ պէլա վէ ֆէլաքէթի էվէլտէն ֆէհմ իտէպիլմիշ օլտալար , պախթլէրի արգասընա կէ զէն պու պիր ափուճ սպանեօլարըն թօփոււնու գրոպիլիլէր իտի . վէ քիմսէնին խապէրի օլմայարագ իհթիմալ տըր եէնի տիւնեա տախի հէնուզ պուլըւնմամըշ օլուր ուտու :

25.

Պու Հաթիթի եախօտ Սպանեօլա առասընըն իգլիմի զայէթ սըճագ վէ սըգընթըլը իսէ տէ , Քօլօմպոսուն պուլտուղու էս նատէ տախի պու առատա քիւլ իէթլիւ եապանիլէր ոպքին օլմագտա իտիլէր քի , պաշլըճա պէշ պէօյիւք գալմ վէ եախօտ գապիլէյէ թագսիմ օլունարագ , հէր պիրինին պիշէր պաշը , վէ եախօտ հաքիմի վար իտի քի քէնտի լիսանլէրինտէ գալէգ

Թէսմիէ օլունուրտուլար, Պու գաղիպէր մէմլէքէ թին սահիպի մուծլագը մագամընտա օլուպ, հէր նէ գատար Աւրորա գըրալարը միսիլու սէրայլարը, խոտտա ասկէրլէրի, վէ խատէմէլէրի եօլ իսէ տէ, Թէպասլէրինտէն կէօրտիւքլէրի րայէթ վէ իթանէթ գրալարըն կէօրտիւիւնտէն էանա տէյիլ իտի: Հէր պիր գաղիպ հիւքմ իթտիկի ճէմիէթլէ սոտանըն պիր թէրաֆընտա ոտքին օլուպ, գասլիլէլէր քէյլէրէ թագսիմ օլունմուշուտու, քի պաղլիլէրինտէ սըճագ իգլիմէ ույար սիւրէթտէ իրի եաքրագ վէ աղաճ տալլարընտան չաթըմըշ պինտէն զիատէ գուլպէլէր տէ վար քոր: Պու Հայիթի ատաար եապանիլէրինին րէնկլէրի Աուգայի վէ Գուպա ատաարնտա պուլունանլար գատար գըղըլ օլմայուպ, անճագ ծնլար կիպի սագալըղ վէ հաղիմ վէ գօրգագ թապիէթլի իտիլէր:

26.

Քօլումպոս պու գըլըլարտա պիր գաչ կիւն արամ վէ իգաւ մէթ լյիլտիքտէն սօղրա ատանըն էթրաֆընը տօլաշմագ իւղրէ եօլա չըգտր, վէ ազ վագթըն իչինտէ պիր էմին վէ ստիմ լի ման պուլուպ, կէմիլէրինի օրայա հըֆը էթմէյէ, վէ թայֆէլէրի գարայա չըգարմաղա գարար վէրտի: Վասնըն պու թէրաֆը օ անէտէք Ամերիգատա կէօրտիւքլէրի հէր մահալտէն քաթիֆ վէ չիմէնգար օրտուլունտան, Քօլումպոսա զայէթ մագ պուլա կէչտի, վէ եանընտա օլան եապանիլէր, օ էյալէթլէրին Ասագանիարի նամ էն գուտրէթլիւ պիր գաղիգ խաարէտինտէ պուլունտուղունու խապէր վէրիպ, ալթուն չըգան մահալի էյի պիլիւ վէ սիզէ տէ կէօսթէրէպիլիւ, հաթտա պու ատանըն պիր թէրաֆընտա տաիի օ մատէնտէն վէք չօգ օլմալը տըր տէյի Քօլումպոսա տղնաթտըլար:

Քօլումպոս պիլմէտիկի մէմլէքէթլէրէ կիրմէզտէն էփլէլ, իհ թիաթէ րայէթ իտիւպ, օրալարա կէլիպ եէթիշտիլինի, վէ էր թէսի կիւնիւ կէլիպ քէնտինէ զիարէթ իտէճէյինի Աուագանաւ կարիյէ խապէր եօլլատը: Աուագանակարի պէյաղ ասամլարըն թէվաթուր օլան թաճիւպլիւ հալլէրինի իլիթմիշ օլտուղունտան, զայէթ մէսրուր օլուպ իքրամ վէ իհթիրամ թէտարիլինտէ պուլունտու:

Բահալ օլաճագ Քօլումպոս օ անէ կէլնճէյէտէք հէր մու խաթարտը մահալտէ տիւմէնի քէնտիսի գուլանըր իքէն, էր

Թէսի կէճէ մէ վտիմ հէր նէ գատար գըշ խոէ տէ հաժա ղայէթ
լաթիֆ վէ միւլայիմ օլտուղունտան, վէ քէնտիսի եօրղուն վէ
նամիգաճ պուլունտուղունտան, տիւմէնտէ տուրամայարագ
չաղըրըպ գըլափուզա թէսլիմ, վէ միւմքին մէրթէպէ գըրտան
ուզագ, վէ աչըգտա պուլունմալէրինի թէնպին խլէտի: Վրլա-
փուղ պաշ իւսթիւնէ, սէն վէսվէսէ իթմէ պէն տըգգաթ իտէ-
րիմ տէյի սէօզ վէրտիքաէ, Քօլօմպոս պիրազ րահէթ պուլմագ
իչին գամարայա էնտի:

Վրափուղ ղայէթ թէնպէլ վէ հաճաթսըգ պիր քիմսէ օլուպ,
Քօլօմպոսուն եաթտըղընը կէօրտիւքաէ, պիր մուխաթարա օլ-
սա եաթմաղտը տէյերէք ուսուլ իլէ տիւմէնի կէմինին միջոսու
օլան չօճուղա թէսլիմ իտէրէք տիւմէնին պաշընտան սափուշ-
տու վէ մարնէլէրին գամարասընա կիրիպ գտֆայը եէրէ վուր-
տու. արգատաշարը տախի նէօպէթ պէքլէյէճէք իքէն, պուն-
տան ֆէնա իպրէթ տլարագ հէսսի պիրտէն տէրին ույգույո
տալտըլար. վէ պիւլթիւն կէմիտէ միջոտան պաշգա օյանըգ պիր
քիմսէ գալմատը: Օլափալը կէմի պիր գտշ սաաթ պէօյլէ սա-
հիպսիզ օլարագ րիւզկեարրն էօնիւնէ տիւշիւպ օրսա փօճա
չալգանտըղը հալտէ, պիրտէն պիրէ պիր շէտիտ րիւզկեար տըր
չըգտըգտա, կէմի պաշատը խըզ իլէ գարայա կիթմէյէ. վէ միջո
կէօրիւպ, տէրին ույգուտա օլան թայֆէլէրի շամաթասը իլէ
օյանտըրապիլէնէաէք, կէմի տիր շիտաթթլէ գայանըն պիրինէ
չարփըպ օրթասը աչըրտը:

Թայիֆէլէրին ալագ ու ֆիրեատընտան Քօլօմպոս օյանըպ
հէման սըջրատը կիւվէրթէյէ չըգտը, լաքին կէմինին փարալան-
մաղա պաշատըղընը, վէ տալղալարըն հիւճիւմիւնիւ, վէ սու-
լարըն հէր թէրաֆտան տօլտուղունու կէօրտիւքաէ, նէ աճը-
լարա ղարգ օլտուղու գալէմ իլէ թարիֆէ կէլիւ շէյ տէյիլ տիր:

Պու ճիւմլէ ապա շաշըրմայըպ, պիր սանիլէ ղայպ իթմէյէ-
րէք, պէօյլէ եիւզ պին մուխաթարատան գուրթուլմուշատամա
մախսուս ճէսարէթ վէ սօուգ գան իլէ ֆիլիգայը էնտիրտիպ,
օ պիր կէմիտէն իմտատ իսթէմէյէ եօլլատը. վէ քէնտիսի միւմ-
քին մէրթէպէ կէմինին պաթմասընը կէճիքտիլմէյէ չալըջըրտը.
պահթլարընտան օ կէճէ իրի տէնիզ օլմատըղընտան, Վիլէնցօ
Իինսօն վագթընտա իմտատ եէթիշտիրէպիլտի, վէ ֆիլիգալարը

իլէ թայֆալարը վասլ օլուպ, Քօլօմպոսուն տէվամ ու իգտա,
մը իլէ քիմնէ թէլէֆ օլմատը :

28.

Իշրթէսի սապահըսը պէյազ ատամլարըն կէմիսինին գարայա
տիւշտիւյիւնիւ գաղիգ Կուապանակարի տույտուգտա, փէք
չօգ եապանիլէրի գանօթլարա պինտիւրիպ իմտատա կէօնտէր-
տի : Տալլալար կէմիսի սէօքիւպ բարալամայա պաշլամըշ օլ-
տուգլարընտան, եապանիլէր եէթիշիւպ գալան էշէսյը վէ թայ-
ֆէլէրի գուրթարտըլար, իշթէ պէօյլէ պու եապանիլէրին հիմ
մէթիլէ, կէմիսին իշինտէ պուլունան թօփլարը վէ հապապլարը
վէ գումանեա զախիրէսինի վէ սիւահլարը, հասըը կէմիտէն
տըշարը չըգապիլըր հէր պիր շէյլէրի Քօլօմպոս գուրթարապիւ-
տի : վէ կէմիսին իշինտէ ածըլաճագ բէք ազ շէյ պըրաղըլոր :
Պու եապանիլէրին թէվէքէլիլի վէ սաֆաէրուհլուգլարը
շունտան մալիւմ օլտու քի, իւգէրինէ չըլորըրդըլարը վէ զիւ-
գըմէթ զանն իթտիքլէրի տիւրիւ տիւրիւ էշէա վէ օյուն
ճագլարը սըրթլարը վէ գօլարը իլէ թաշտըգլարը հալտէ,
պուշլարտան պիր շէօփ զայ օլմատը :

Քօլօմպոս պու եապանիլէրին հիւսնիւ հալինտէն վէ կէօզ
թօգլուղունտան ղայէթ իւլ ղայէ մէմուլն օլուպ, Կուապա-
նակարիլէ իֆրաթ մէրթէպէ թէշէքքիւր իլէտի : պու գաղիգ
տախի պէյազ ատամլարըն գաշիգինէ պիր ֆայտէ իտէպիլտիմ
տէյի սէվինճինտէն աղլամաղա պաշլատը : Վէ պէյազլարըն զիւ-
րէթինի թէպրիք իթմէք վէ անլէրէ պիր զէվգ պաղըշլամագ
իւզըէ կէօնակէօն օյունլար թէրթիպ իթտիքտէ, եապանիլէրին
շէվիքլիլինէ, վէ օյունլարընըն թէրթիպինէ, վէ գըրըլուպ տէօ-
քիւլմէլէրինէ սպանեօլլար մաթ վէ հայրան օլտուլար : Քօլօմ-
պոս տախի Լըրոքա սիւահլարընըն գուտրէթինի պուշլարա աղ-
նաթմագ իշին, պաթան կէմիտէն գուրթարըլան թօփլարը տօլ-
տուրտուպ աթտըրտըր իսէ, պու տէհշէթիւ սիւահլարտան չը-
գան ալէվի կէօրտիւքտէ, վէ կիւրիւլթիւսիւնիւ իշիթտիքտէ,
շաշըրլուպ գալորըլար : Վէ գաղիգլէրի տախի պու կէօյտէն էնմէ
վէ պէրապէր շիմէք կէգտիրէն պէյազլար իլէ տայմա տօսթ օ-
լաճաղընըր պէյան իթմէք իւզըէ աճալ աճայիպ հիլէթլէրէ կի-
րէրէք եէմին իլէտի :

Իլէրի-է պէվամ օլունաճա :

ՍԹԱՄԳՕԼՈՒ ՖԵԹՀ ԻԹՄԵՍԻ

8.

4

րէ թէրթիպէրի տիւշիւնիւպ, մէմլէքէթին վէ գալէլէրին րէս մինի եազար, վէ պօզար, ներէսէն հիւճիւմ օլաճաղընը, օր տուլարըն ներէլէրտէ գուրուլաճաղընը, մաքինալարըն նէ թէրաֆլարա վաղ օլունաճաղընը, թապիալարըն հանկը տէքէլէրէ եաբըլաճաղընը, վէ լաղըմլարըն ներէլէրտէ աթըլաճաղընը թէֆէքբիւր վէ թէսավիւր իտէրէք, Սթամպուլուն վէ գալէլէրի նին հիէթ վէ ահվալէրինէ վագըֆ օլան քիմէսնէլէր իլէ պիր տիւղիյէ միւքալէմէ իլէմէքտէ իտի: Իշթէ պուշնա միւլսահազալէր իլէ 1453 սէնէսի փետրվար այըն իպթիտալէրինտէ տօղըու Սթամպուլուն մուհասէրէսինէ մուպաշէրէթ օլունտու, վէ իլքէ վիլէլէ եօգարտա զիքրի կէչէն պաթալ թօփուն Նաիրնէտէն Սթամպուլ վարըշարընա նագլ օլմասընա դարար վէրիւիւպ էլլի չիֆթ էօքիւզ թագտըլար, վէ էօնտէն իքի եիւզ գազմաճը վէ քիւրէքճի վէ էլլի գատար տիւրկէր վէ սուարճը կիտէրէք եօլարը աչըպ տիւզէթմէյէ չալըշըրլար իտի, թօփուն էյրիւիւպ տէվրիմէմէսի իչին, իքի թէրաֆընտան էլլէրի մանիվէլայը իքիչէր եիւզքիչի եայա եիւրիւմէքտէ իտիլէր: վէ պու վէճ՝ իլէ իքի կիւնիւք եօլու իքի այտա ալտըլար: Պու մահուտ թօփուն նագլինէ Գարաճա պէյ նամ պէյլէր պէյի մէմուր թային դըլըն մըշ օլմաղըս, արալըգտա պօշ գալմամագ իւղրէ իքի թէրաֆտա պուլունան շէհր վէ քէոյ վէ գասապա վէ չիֆթլէք վէ թարլալարը, ասկէրի իլէ պէրապէր եաղմա վէ թալան իթմէյէ պաշլատը: վէ Նիլպուլունտան Ալըսթէֆանօղ գարիէսինէ գատար իքի թէրաֆլը հէր եէրի պիւլա մումանաաթ գտուլթ իլէտի: վէ մումանաաթ իտէնլէրի, վէ իլք թէքլէֆտէ թէսլիմ օլմայանլէրի գըրըպ գըլըճտան կէչիրտի: եալընըզ Սիլիվըի էհալիտի, գալէլէրինին իսթիհքեամ վէ մէթանէթինէ կիւվէնէրէք, միրմիրանը մումայիլէյհէ տայատըպ, գարշը կէլտիլէր:

9.

Սթամպուլ գաբուսու տըշարըսընտա օրթալըգ պու վէճ՝ իլէ հալը խարապիէթտէ պուլունտուղու էսնատէ, շէհրին իչինտէ էհալի տախի իքի ֆրգա օլուպ, պիր թագըմը բօմա քիլիսէսինէ թապի, վէ պիր թագըմը տախի բում քիլիսէսինտէ պագի օլարագ, պիր պիրիլէ գըտլաչըպ, պիր պիրինին խարապընա եիւրիւմէքտէ իտիլէր: Վէ իսլամա գարշը գաթուլիկ հիւքիւմտարընտան խմտաւ վէ մուպլէնէթ մէմուլիլէ պիր ա

րալըք եանի գեկանմբերին 12 ինճի կիւնիւ , պէջիւք Այա Սօֆիա քիլիսէսինէ թօփլանըւարագ սուրէթա պիր պարըշ կէօրիւշ օլուպ իթթիֆագ էսէրի տախի կէօրիւնմէյէ պաշտար իսէ տէ , քիւլ ալթընտա էօրթիւլիւ աթէշ միսալի , արալըք արալըք եանի ճիւղէի պիր վէսիլէ իլէ իթթիլալ վէ մուխալիֆէթ գըփըլճըմարը սըլրայըպ աթէշը ֆէսատը եէնի պաշտան եագըպ ալէփլէնտիրիլէրիտի :

Այրայ փափասլարը , վէ սայըր քիլիսէ հըղմէթինէ մէմուր օլան փափաս վէ սարկուաղլար , իմբէրաթորուն էֆքեարընտա օլուպ , Ռօմասան կէօնտէրիլէն իլիտուր նամ գարտինալ Ալուն չիոնուն պատարագընը կէօրիւրլէր իտի . մանաստըր ըուհպանլէրի , վէ արչիմանտրիտլէր վէ սայըր ըահիպլէր տախի , պու միսիլու իթթիֆագը ըիաքեարըք վէ աշիքեար միւտահէնէ գըյաս իտէրէք , իքրահ իտէրլէրաի . վէ պուկարըն ճիւմլէսի Աննա տիոս նամ բաթրիգէ թապի իտիլէր քի Ռանթոգըրաթոր նամ մանաստըրա չէքիլիպ , իքի քիլիսէնին պիրլէշմէսի պէջիւք պիւ նամուսլուք տուր . վէ սուրը թուլմաս Ագուինայիլէ պէջիւք հերետիկոս տուր տէյի կոնգակլար եագարտը : Պու խարապա թա եիւզ թութան ըում հիւքիւմէթի ըիճալարընտան էն նուֆուզլու վէ էն գուտրէթլիսի Ղուգաս Աօտարաս նամ պէջիւք ամիրալ տախի գաթուրիլլէրէ վէ լատինլէրէ օլան չիտտէթը զալ ըազ վէ ատալէթինտէն նաշի բաթրիգլէ իթթիֆագ իտիւպ , մէմէքէթին իլինտէ լատին շափղասընտան իսէ իսլամ գափու զունու կէօրմէք էվլա տըր տէյի էօթէտէ պերիւտէ նութգ իտէր իտի . ահալի տախի լատինլէրէ սըղընմագտան մատա քէն տիլլէրինէ ըուլի սէլամէթ կէօրէմէտիքլէրինտէն , պիւսպիւթիւն լատինէ մէյլ վէ ըողպիւթ իթմիլլէր իտի : Իլթէ պու վէճհ իլէ պիլ իթթիֆագ մէմէքէթին տիւշմէնտէն մուհաֆաղասընտա չալլըշաճագ եէրաէ , պիր պիրինին եիւղիւնտէն գաշըպ , պիր պիրինէ լանէթ վէ պէտ տուա օգուրլար ըտը :

Ալու Այա Սօֆիա քիլիսէսինին սէմթինէ քիմսէ ուղըամալարագ չէօլէ տէօնմիւշտիւ : Փափասլար , քէնտի իթիգաթլալընտա օլմայարագ ճան վէրէն խասթալարա սըրութիւն վէր մէղէրտի . վէ ըահիպլէր վէ մարապէտլէր տախի կոնգակա գարշ օլան փափասլարա խոստովանանք օլմաղլար , վէ էլլէրին տէն օքքութիւն ալմաղլար ըտը : Իլ հասըլ փիսգոփոսլար , արչիմանտրիտլէր , ըուհպանլէր , փափասլար վէ նաս պէյնինաէ

պուռ մէզհէպ մարազալարը օլ մէրքէզէ կէլմիշտի բի, ու մուսի մուխաթարալարը կէօզլէրինէ կէօրիւնմէտիքտէն մատա, պիր պիրինին խարապիէթինի մուճիպ օլմագ իշին պիր ան էվլէլ զուհուրինէ տախի մունթագըր իտիլէր. վէ պիւթիւն պէօյիւք բէրհիզ պու հալ իւզըն միւրիւր իթմէքտէ, օրթատա գայրպ տան պիլիճի ֆասիտ էվլիալար տախի զուհուր իտիւպ կէօնա կէօն եալանլար իլէ գապա վէ թէվէքէլիլէրի ալտաուրպ պասիւրէթլէրինի պաղլարլարտը. պունլարտան պիրիսի, տիւշմէնլէրին աթ մէյտաննա գատար Սթամպօլա կիրիպ, պատէհու կէօրիւնմէզ մէլաքէլէր մարիֆէթիլէ գօվալանուպ, բէրիշանիէթլէ կէրիւ չէքիլէճէքլէրինի խապէր վէրիրտի: () պիրի պունուշ զըտտը օլարագ, էլի օգլու վէ տէյնէքլի պիր միլէթ Սթամպօլ լիմանըր զապթ իաէճէք, վէ բոււմ միլէթինի գըլըճտան կէշիւրէճէք տէր իտի. պիր ախէրի Գօսթանթին իմբէրաթոր Բալէուրսի սիլիլէսինտէն բոււմլարըն սօն իմբէրաթորու օլաճագ տէյի բէյլամպէրլէք իտէր իտի. պիր պաշգասը պիւթիւն իսէվի միլէթլէրին սէլամէթի իշին բոււմ միլէթի գուրպան կիտէճէք, վէ բոււմլարըն քեաֆֆէսի գըլըճտան կէշմէտիքճէ խրիս. թիանլարըն սէլամէթ եիւզիւ կէօրէճէյի եօգ տուր տէր իտի. իշթէ ճիւմէ էհալիի բոււմ պիր թէրաֆտան պու միսիլու միւքէտտէր հալտուխաթ վէ պիր թէրաֆտան տախի մէզհէպ միւնաղաթիլէ խէլէճանը գալպ վէ մէյուսիլէթէ կիրիֆթար օլարագ թապու թագէթտէն տիւշմիւշ, վէ գուվլէթլէրի բէսիլմիշ օլտուղու հալտէ 1453 սէնէսի նիսան պըն 6 ճը կիւնիւ, եանի բասգալիա ճիւմասը օլան պալըքլը բանայիրի կիւնիւ Սուլթան Սէհէմմէտ հազընթլէրի ասկէրի իլէ պէրապէր Սթամպօլա վապ օլուպ, չատորընը շիմաիլէրտէ Լյորի գաբու տէնիլէն մահալին գարըսընա, վէ օրտուսունու տախի գարա թէրաֆընտա () տուն գաբուտան Լլթուն գաբույա գատար տիւշ սահրա իւզլէրինէ գուրտուրտու:

10.

Իւք էվլէլ մահուտ վէ պաթալ թօփու կէթիրիպ Լյորի գաբունուն գարըսընա օթուրթտուլար, անճագ պու մահալտէ եէնի վէ մէթին գալէլէր եաբըլմըշ, վէ մուհաֆազա թէտալիքեաթըր զիատէ օլտուղունտան, օրատան գալորըրպ, Սօմա նոս գաբուսունուն գարըսընա կէթիրտիլէր բի օ վագըլթտան

պուռ անէ կէլէնէտէք իտի թօփ գաբու դալոր : Պու օն իբի գանթար չափրնտա օլան պէօյիւք թօփուէն իբի թէրաֆընա տաիի , պէօյիւք թօփա գլափուզ օլմագ իւզըն տէօրտէր գան թար կիւլէն աթար իբի ախէր թօփ տահա կէթիւրաիլէր : Սէզ քիւր պէօյիւք թօփուէն տօլուպ աթըլմաօր իբի սաաթա միւհ թաճ օլտուզընտան , անճագ կիւնտէ եէտի տէֆա աթապի լիւլէր իտի . պիւր տէ սապահ նամագը եանի եէր աղարմագտան էփլէլ , ասկէրի օյանտրրուպ թօփլամագ վէ ճէնկէ պաշլամագ ալամէթի օլմագ իւզըն աթըլըրաւ : Լնճագ պու տէհէթըլու աթէշ մաքիւնաւ փէք չօգ վագըլթ պարութ գուլէթիւնէ տա յանամայարագ , չաթլայրպ տաղըլոր . վէ բարչալարը տաիի տէօրմէճիսի օլան մաճարլը ()րպանըն պաշընր տաղըտըպ էօլ տիւրտիւ : Պու տէհէթըլու ալէթի պաթալ իթմէմէք իշիւն բարչալարընր պիւրլէշաիիւպ սարտըլար . վէ իշիւն գայա բար չալարը տօլտուրուպ խայըճա միւտտէթ տահա հիսարլարը տէօյտիւլէր իսէ տէ , ուստաւը պաշը ուճուէտա օլմաուզըն տան , մաթըլուպ օլուէնան իճրա միւշահէտէ օլուէնամատըգտա , թէրք իլլէտիլէր :

() Էսնատէ Սաճար գրալը Հուէիտու , Սուլթան Սէհէմէտ իլէ միւթթէֆիգ օլարագ բուժլարըն ինգըրագընա մուափէնէթ իթմէրտէ օլտուզընտան , թէրաֆընտան կէօնտէրիլէն էլլի տաիի օրտույա կէլմիշ իտի : Պէօյիւք թօփլարը գուլանմատա , վէ նշան ալմատա թօփճուլարըն իֆրաթ մէրթէպէ չօլփաղըղընր կէօրէրէք կիւլմէսիւնի թու թամատը . վէ թօփուէն նասըլ գուլ լանըլաճաղընր , վէ նէ եօլտա աթըլըրսա զիատէ ֆայտէ չըգա ճաղընր անլէրէ թարիֆ վէ թալիմ իլլէտի : Վալէ տուվարընտան շէքեաֆ աշմանըն եօլու , պիւր տիւլիւյէ պիւր մահալէնշան ալըպ կիւլէն աթմագ տէյիլ տիւր . պէշ ալթը գուլաճ արալըգ վէրիպ իբի թէրաֆը տէօյմէլի վէ տիվարլար սարսըլըպ տէօքիւլմէյէ պաշլատըղը հալտէ օրթա եէրիւնէ իրի կիւլլէլէր պասըլտըղը կիւ պի , պիւթիւն բարչալար եէրէ տիւշիւպ մաթըլուպ օլուէնտան զիատէ շէքեաֆ աջըլըր տէր իտի : Պու նասիհաթ իւզըն հարէ քէթ օլուէտուգտա , տէրագապ ֆաիտէսի կէօրիւլտիւ : Սէ պու վէճհ իլլէ մաճարըն պիւրի մահուտ թօփու տէօքէրէք , վէ օ պիւրի տաիի գուլանմասընըն եօլուէնու թարիֆ իտէրէք Բա թամպօլուէն ֆէթհիւնէ մուափիւն օլտուլար , նիշիւն քի պուշլար տաիի բուժլար օրթատան գալգմատըգճա Լըրօքանըն սէլամէթ

եիւզիւ կէօրէճէյի եօգ իթիգաթընտա խոիէր : Պու պաթոյ
թօփտան , վէ իբի թէրաֆընտա օլտն տիկէր իբի բարէ էվսաթ
թօփտան մատա , ()տուն գաբուսուհտան Աթուն գաբույա
գատար իրի վէ ուֆագ սայլը վէք չօգ թօփլար տախի տիգիւ-
միշ իտի : Շէօյլէ բի գարա թէրաֆընտան օն տէօրթ թապիա ,
մէմէքէթին իշինէ տօլու կիսի կիւլէ վէ աթէշ սաշլալ , ման
ճընդգլար վէ իրի եայլար վասէթասըլա տախի հատօրդ հիսապ
սըգ օգլար եաղտըրըլըրտը : խէնտէգ սուարըրընըն ալթընտան
տախի վէք չօգ լաղըմլար աշտըրըլըլալ պու հըզմէթ սըրֆըլ լա
ղըմճըլարը գուլանորլար . վէ ալ իլէ պէյալ քէչէլէրլէ մուհա
ֆազա օլունմուշ իսկէլէլէր ալթընտան խէնտէգլէրի կէչիւլ իչ
գալէյէ գատար վասլ օլտուլար : Վէ անսըղըն մէյտանէ չըգըլ
րումլարէ գաթի չօգ խասարէթ իթտիլէր , բի դաֆիլ տվան
տըգլարընտան շաշըրըլա նէրէյէ գաշաճագլարընը պիլմէզլէրտի :
Պունլարտան մատա թէքէրլէք իւզէրինտէ կէզէր տէօրթ
տանէ եիւքսէք վէ աղաճտան գուլէ եաբուրլար , վէ գալէ քէօյլն
թապիթ օլունուր պաշգա պիր նէվ տէհչէթիւ մաքինա տախի
թէտարիք օլունտու բի , իչ իչէ պիր չօգ չարիլար իլէ գուլա
նըլըր իտի , վէ իչ վէ տիշ թէրաֆլէրի իւզէր գաթ էօքիւզ տէ
րիսի իլէ գաբըլըրտը : Մաքինայը մէզպուրուն իւսթ գաթըն
տա , ճէնկճիլէրի մուհաֆազա իթմէք իւզրէ գուլէլէր վէ սուն
սուրմալէր վար ըտը , պու մաքինանըն , խէնտէգ թէրաֆընա
աշըլըր իւչ աէ գաբուսու վար ըտը , վէ հինի հաճէթտէ խէն
տէի տօլտուրմագ իւզրէ իշինտէ քէրէսթէ իլէ չալը տէմէթ
լէրի տօլու իտի . վէ էն տէքէսինտէ զէնճիրլի քէօքիւլէր տա
խի վար ըտը բի , զէնճիրլէրի պրագըլըրը կիսի շէհրին էն
եիւքսէք գուլէլէրինէ տախի տիւզ տապան եիւրիւնէպիլըրտի :

11.

Աթամպօլուն ֆէթհինէ կէլէն իուամ օրտուսու տախի իբի
եիւզ էլլի պին նէֆէրաէն զիատէ իտի , եիւզ պին աթլը օր
տունուն արգասընտա , վէ եիւզ պին բիատէ եէտի գուլէտէն
Աթուն գաբույա գատար , վէ էլլի պին բիատէ տախի թօփ
գաբուտան Հայվան ուերայա գատար տիգիլմիշ իտիլէր . Սուլ
թան Սէհէմմէտ օն պէշ պին եէնիչէրի իլէ օրթա եէրտէ տու
րուպ հէր թէրաֆա նէզարէթ իտէր իտի . Օաղնուս փաշա
տախի պիր գաշ պին ասկէր իլէ , Պէյ օլու վէ ()է մէյտանը

տեքէլէրինի թուծմուշուտու : Տօնանմայր հիւմայուն տախի Պալթա օղու նամ պուլլար գարտանըն գօմանտաքնտա օլուպ ճիւմէսի շիմոիէտէք Պալթա լիմանը թապիր օլունան մահալէ ճէմ օլունտու : օ վագրթքի կէմիլէր շիմոիքիլէրէ պէնզէմէզ օլտուղունտան , նէ մէրթէպէ ճէսամէթլէրի օլտուղու թէմամը թէմամընա աղնաշըլամազ իսէ տէ , 18 գըթա իւսթ իւսթէ իւչ գաթ քիւրէքլի գարապէլա թապիր օլունուր ճինստէն , գըրգ սէքիզ գըթա իքի գաթ քիւրէքլիւ , եիրմի պէչ գըթա եիւք կէմիսի , վէ իւչ եիւզ գըթա սայիր ուֆազ թէքնէլէր օլարագ ճէման տէօրթ եիւզ եիրմի գըթա կէմիտէն միւրէթ թէպ իտի , վէ պու հալէ նազարէն մուհասէրէ իտէն իսլամըն մուհասէրէ օլունան բումլարտան եիրմի գաթ զիատէ գուվ վէթի օլտուղու շէօյէ տուրսուն , մուհասէրէ իտէնլէրին ֆէվզ էլատէ հըրս իւ ճէսարէթի , մուհասէրէ օլանլարըն զաաֆ վէ մէյիւսիէթիլէ հիչ պիր վէճ հիւ գըյասա կէլիւ շէյ տէյիլ իտի :

Իմքէրաթոր Վօսթանթին , էլինտէ սիլահ օլան ասկէրինի եօզլամա իթաիրտիքաէ ճէնկէ կիրիշէպիլէճէք տէօրթ պին տօ , գուզ եիւզ ալթմըշ նէֆէր պուլունտու : Պունլարտան մասա իքի պին նէֆէր տէ էճնէպիտէն իմտատա կէլիշ իտիլէր , վէ ճինիվիլլէր տախի իքի գարապէլա իլէ , վէ Ղիօվաննի Ղիւսթի նեանի նամ ճէնէրալըն մայէթինտէ օլարագ իւչ եիւզ էլլի նէֆէր իթալիան կէօնտէրմիշ իտիլէր , իշթէ խարապա մէյլ իտէն բում հիւքիւմէթինի տայանտըղը գուվվէթ պունճըղազ իտի :

Պու ճիւմէ իմքէրաթոր , էճնէպիտէն կէլէն իմտատան ղայէթ իւլ ղայէ մէմուռն օլուպ մէզքիւր Ղիւսթինեանիյի ճէնէրալ նասպ իլլէտի , վէ եալտըզլը պէրաթ իլլէ լիմի ճէզերէ սինի քէնտինէ պաղըչլատը , նիչին քի կէրէք բումլարըն վէ կէրէք ճինիվիլլէրին , Սթամուօլուն ալընմասընա ազըլարը եէր էթմէմիշ իտի , վէ ագտէմլէրի , Սուլթան Սուրատըն վէ սալըլարընըն պիր էյամ մուհասէրէտէն սօղրա կէրի չէքիլտիքլէրի միսիլու Սուլթան Սէհէմմէտին տախի կէրի չէքիլէճէյինի մէմուլ իտէրլէր իտի : Վալթայա սահիպ օլան ճինիվիլլէր տախի , Սուլթան Սէհէմմէտ սիւրէթա տօսթլուզ կէօսթէրիւպ , վէ ահանամէլէրինի թաղէլէմէք իւզրէ մուգապլէյէ կիրիշմէքտէ օլտուգլարը հալտէ , էլ ալթընտան հէր վէճ հիւ բումլարա մուալէնէթ վէ իմտատ իտէրլէր իտի . Սուլթան Սէհէմմէտ պունու իշիթտիքտէ , իլքին ճանալարըն պաշընը էզէ-

յիմ, սօղրօս երևանին պաշտ գօլայ էզիլիր տէյու անտ իթտի :

Վ էնէտիկ պայլեօղու տախի գարա տէնիզտէն ագ տէնիզէ կէշմէքտէ օլան թիւճճար կէմիլէրինի թու թտուրուպ թէվգիֆ իթտիրտի . վէ պու վէճհ իլէ Սթամպուլ լիմանընտա իւչ ճինիվիզ պիր սպանեօլ, պիր ֆրանսըզ, իւչ կիրիտլի վէ իքի պլալըզ վէ իւչ պէօյիւք վէնէտիկ կէմիլէրի օլարապ, ճէման օն տէօրթ կէմի իտի : Թօփճա գուվիլէթլէրի տախի պուլնտան զիատէ տէյիլ իտի, նիչին քի հէր նէ գատար տա եիւզ էլլի գանթարլըզ պիր իրի թօփլարը վար ըտը իսէ տէ, տըշարտան աթըլան կիւլլէլէր տէն զաթը տիվարլար եէրինտէն օյնամըշ օլուպ, պէօյլէ իրի թօփլար իչէրտէն տախի աթըլտըզը հալտէ տիվարլարը սարսըպ երգար ըտը . վէ պու վէճհ իլէ տիւշմէնտէն իսէ քէնտիլէրինէ տահա զիատէ զիան օլուրտու : Ինճամընտա պու տախի բաթլայուպ պիւսպիւթիւն թէհիտէսթ գալուրը :

Տիւշմէն կիւլլէլէրի իլէ գալէ տիվարընտա աջըլան շէքեաֆը կէճէլէյին վէ աճէլէթէն քէրէսթէ իլէ վէ իչի թօփրապ տօլու ֆըշըլէր իլէ գաբատըրըրտը : Վ է լաղըմճըլարըն իւզգէրինէ աթէշ տէօքիւպ գաշըրըրլարտը : Վ է հէր նէ գատար տա մաճարլար իսլամա թօփ թալիմի էօյրէթտիլէր իսէ տէ ալամանը խէան Լրաւթ տախի, ըումլարըն պիր նէվի սուտա սէօյիւն մէզ աթէշ ֆիշէնկիլէրինի քի թէրթիպի շիմտի գայպ օլմուշ տուր, զայէթ ուստալըզլա գուլլանըպ, իսլամա խայը խասաւ ըաթ վէրտիլէր : Վ է եօգարտա զիքր օլուան իւչ գաթ մէշին գապը պէօյիւք մաքինայը տախի, Սօմանուս գաբուսու գուլէսինի երգտըգտան սօղրօս եազըպ թու թուշտուրմաղա գատըր օլտուլար : Պուլնա Սուլթան Սէհէմմէտ տախի թաճիւպ ի տիւպ ազ վազըթ իչինաէ քեաֆիլըլէրին պու գատար խասաւ ըաթ իտէճէյինի մէմուլ իթմէղտիմ տէյի իգըրար իլէտի :

Իլէրի-պէ պէվաճ օլուանճա :

